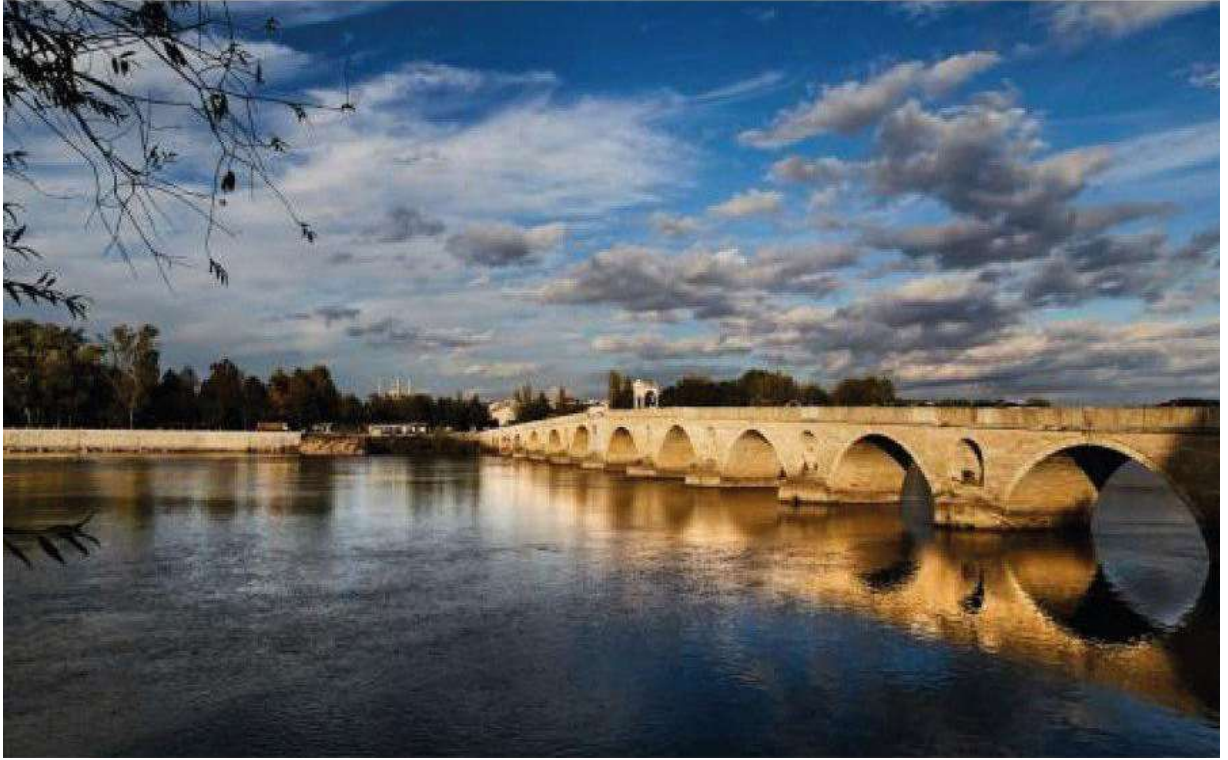

BALKAN 1. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ

UYGULAMALI BİLİMLER KONGRE KİTABI

EDİTÖR:

DR. ÖĞR. ÜYESİ KEMAL ERKİŞİ

UYGULAMALI BİLİMLER KONGRE KİTABI

BALKAN 1. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

5-7 NİSAN 2019
EDİRNE

EDİTÖR:
DR. ÖĞR. ÜYESİ KEMAL ERKİŞİ

UBAK YAYINEVİ ®

(TC. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YAYINEVİ RUHSAT NUMARASI : 2018/42945)
TÜRKİYE

avrupakongresi@gmail.com

www.ubak.org.tr

<http://www.avrupakongre.org/>

*Bu kitabın tüm hakları UBAK Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden sorumludurlar.*

UBAK Publications – 2019 ©

Yayın Tarihi : 25.04.2019

ISBN: 978-605-69046-6-0

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

BALKAN

1. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

5-7 NİSAN 2019

EDİRNE

DÜZENLEYEN KURUMLAR

UBAK Uluslararası Bilimler Akademisi
Derneği

KONGRE BAŞKANI

DOÇ. DR. DİNARA FARDEEVA

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

GÜLTEKİN GÜRÇAY

YABANCI KONUŞMACILAR

KHORRAM MANAFIDIZAJI (Tebriz İslami Sanatları Üniversitesi)

SHAHED ABOUL HOSN (MDs Jordan University)

PROF. DR. YUNIR ABDRAHIMOV (Ufa State Petroleum Technological University)

MSD. POLINA VISHNIKINA (Moldova State University)

NANA SOLOGASHVILI (Ilia State University – Tbilisi, Georgia)

KONGRE DİLLERİ

TÜRKÇE (Tüm Lehçeleri) - İNGİLİZCE - RUSÇA - FARŞA - ÇİNCE - ARAPÇA

FOTOĞRAF GALERİSİ

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Lale Sariye AKAN
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Prof. Dr. Burcu Semin AKEL
Kültür Üniversitesi

Dr. Nürettin AKÇAKALE
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Dr. Yelderem AKHOUNDNEJAD
Şırnak Üniversitesi

Dr. Fatih BAL
İstanbul Gelişim Üniversitesi

Prof Dr Esin BASIM
Akdeniz Üniversitesi

Prof Dr. Hüseyin BASIM
Akdeniz Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa BAYRAM
İstanbul Gelişim Üniversitesi

Prof. Dr. Ömer DALMAN
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Nermin DEMİRKOL
Kocaeli Üniversitesi

Doç. Dr. Yusuf DOĞAN
Mardin Artuklu Üniversitesi

Doç Dr. Sibel DUMAN
Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğretim Görevlisi Filiz ERYILMAZ
Uludağ Üniversitesi

Prof.Dr. Mehmet ERYILMAZ
Uludağ Üniversitesi

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

İstanbul Gelişim Üniversitesi

Doç Dr. Mehmet KAYA

Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. Enver KENDAL

Mardin Artuklu Üniversitesi

Doç. Bülent KURTIŞOĞLU

İstanbul Teknik Üniversitesi

Dr. Mahmut MODANLI

Harran Üniversitesi

Doç. Dr. Yaprak I. OZDEMİR

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ

Munzur Üniversitesi

Prof. Dr. Sibel SİLİCİ

Erciyes Üniversitesi

Dr. Mustafa TAŞCANOV

Harran Üniversitesi

Dr. Abdalnaim TEMUR

İstanbul Gelişim Üniversitesi

Doç. Dr. Yıldırım İsmail TOSUN

Şırnak Üniversitesi

Dr. Mehmet Settar ÜNAL

Şırnak Üniversitesi

Doç.Dr. Binnur MERİÇLİ YAPICI

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

KONGRE PROGRAMI/ CONGRESS PROGRAM

BALKAN ZİRVESİ 1. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ 1. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ 5 - 7 NİSAN 2019			
06 Nisan 2019			
9:00-12:45	Salon 1 SOSYAL BİLİMLER	13:30 -17:00	Salon 1 UYGULAMALI BİLİMLER
	OTURUM BAŞKANI: PROF.DR. LEVENT ÖZTÜRK		OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. ORHAN İÇELLİ
	PSİKOLOJİK DANIŞMAN İLKE EVRENSEL & PROF. DR. FULYA YÜKSEL-ŞAHİN LEZBİYEN, GEY, BİSEKSÜEL VE TRANS (LGBT) BİREYLERİN KENDİNİ AYARLAMA VE MUTLULUK DÜZEYLERİNİN ALGILADIKLARI SOSYAL DESTEĞE GÖRE İNCELENMESİ		DR. NURKAN KARABULUT KAYA & PROF. DR. MERYEM EREN & DR. ÖĞR. ÜYESİ MERYEM ŞENTÜRK & DR. ZEYNEP SOYER SARICA DENEYSEL DİYABET OLUŞTURULAN RATLARDA L- KARNİTİN VE MAGNEZYUM'UN BAZI BİYOKİMYASAL PARAMETRELERE ETKİLERİ
	KHORRAM MANAFIDIZAJI TEBRİZ GÖK MESCİT BEZEMELERİNİN İNCELENMESİ		ULAŞ KESKİN & ARŞ. GÖR. SEDA ERDÖNMEZ & ARŞ. GÖR. YAŞAR KARABUL & ARŞ. GÖR. DR. MEHMET KILIÇ & PROF. DR. ORHAN İÇELLİ DOÇ. DR. ZEYNEP GÜVEN ÖZDEMİR AC ELECTRICAL PARAMETERS OF POLYINDOLE/VOLCANIC ROCK COMPOSITES
	SAMET DOĞAN & DOÇ.DR.ZERRİN KARAKUZULU COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ TEMMELLİ (CBS) AFET LOJİSTİĞİ ÇALIŞMALARI (ADAPAZARI İLÇESİ YAĞCILAR MAHALLESİ ÖRNEĞİ)		ARŞ. GÖR. SEDA ERDÖNMEZ & SEDAT TOPUZ & ARŞ. GÖR. YAŞAR KARABUL & ARŞ. GÖR. DR. MEHMET KILIÇ & PROF. DR. ORHAN İÇELLİ & DOÇ. DR. ZEYNEP GÜVEN ÖZDEMİR ENHANCED CONDUCTIVITY AT PPY WITH THE ADDITION OF TUNGSTEN BASED OXIDE NANOPARTICLES
	ZÜLEYHA KURUYAMAÇ & DOÇ. DR. ZERRİN KARAKUZULU SİLİVRİ'DE TARIMI ETKİLEYEN COĞRAFİ FAKTÖRLER, TARIMSAL VE HAYVANSAL ÜRETİM (2004-2018)		AHMAD SHARIF FAKHIR MITRAL VALVE INSUFFICIENCY

SHAHED ABOUL HOSN DEVELOPMENT LEVEL OF SPORTS SECTOR IN JORDAN		ARŞ. GÖR. SEDA ERDÖNMEZ & İSA EMİN ONGUN & ARŞ. GÖR. YAŞAR KARABUL ARŞ. GÖR. DR. MEHMET KILIÇ & PROF. DR. ORHAN İÇELLİ & DOÇ. DR. ZEYNEP GÜVEN ÖZDEMİR THE COMPLEX PERMITTIVITY and AC CONDUCTIVITY ANALYSIS of PIn/NANO STURCTURED WO 3 COMPOSITES
ÖĞR. GÖR. SERAP YILDIRIM GEREN İSTANBUL KILIÇ ALİ PAŞA CAMİİ ÇİNİLERİNDE KARANFİL MOTİFİ ÖRNEĞİ		MERVE YİRŞEN & PROF.DR. ALPER DARDENİZ SOFRALIK ÜZÜM ÇEŞİTLERİ KALEMLERİNİN FARKLI DÖNEMLERDEKİ VEJETATİF GELİŞİM ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ
ÖĞR. GÖR. SERAP YILDIRIM GEREN İSTANBUL ÇARŞAMBA MEHMET AĞA CAMİİ ÇİNİLERİNDE KARANFİL MOTİFİ ÖRNEĞİ		DR.ÖĞR.ÜYESİ YELİZ YEŞİL & MERVE BAKTEMUR & ALEYNA ÇAKIR & SİMAY KAPLAN & TUĞÇE TAŞCI TÜRKİYE'DE KIRSAL ALANDA KADIN İSTİHDAMININ ARTTIRILMASI İÇİN KADIN ÇİFTÇİLİĞİNİN DESTEKLENMESİNE YÖNELİK YAPILAN UYGULAMALARIN ÖNEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
PROF. DR. YUNİR ABDRAHİMOV OIL AS A SOCIAL CONSTRUCT		ABDULLAH MUSAB ARI & DR. ÖĞRETİM ÜYESİ ÖNDER EYECİOĞLU & ARŞ. GÖR. DR. MEHMET KILIÇ & ARŞ. GÖR. YAŞAR KARABUL & DOÇ. DR. ZEYNEP GÜVEN ÖZDEMİR ARTIFICIAL NEURAL NETWORK STUDY FOR THE ESTIMATION OF THE COMPONENTS OF COMPLEX PERMITTIVITY OF POLYPYRROLE/LIMESTONE COMPOSITES
BÜŞRA ERSOY & PROF.DR. LEVENT ÖZTÜRK HZ. PEYGAMBER'İN SAVAŞLARINA (GAZVELERİNE) DAİR BİR KAYNAK OLARAK MÜSLİM B. HACCÂC'IN (Ö. 261/865) SAHÎH ADLI ESERİ		GAMZE HAZAL AKTAŞ & DOÇ. DR. MURAT ORAL KENTSEL DÖNÜŞÜM KAPSAMINDA KENTSEL SAĞLIKLAŞTIRMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ; AKSARAY - PİRİ MEHMET PAŞA ÇARŞISI ÖRNEĞİ
BEYZA YILMAZ & PROF.DR. LEVENT ÖZTÜRK HZ. PEYGAMBER'İN SAVAŞLARINA (GAZVELERİNE) DAİR BİR KAYNAK OLARAK NESÂİ'NİN (Ö. 303/915) SÜNEN (MÜCTEBÂ) ADLI		PROF. DR. YUNİR ABDRAHİMOV OIL REFINING AND PETROCHEMICAL INDUSTRY OF BASHKORTOSTAN IN ENVIRONMENTAL CUT

	ESERİ		
	PROF. DR. NURHAN TOSUN & DOKTORA ÖĞRENCİSİ ALPER DÜNDAR MARKA TUTUMU OLUŞUMUNDA ÜNLÜ FUTBOLCULARIN TELEVİZYON REKLAMLARINDA KULLANIMI		İBRAHİM İNCEDAL & PROF. DR. ORHAN İÇELLİ & DOÇ. DR. ZEYNEP GÜVEN ÖZDEMİR & ARŞ.GÖR.DR. MEHMET KILIÇ ARŞ.GÖR. YAŞAR KARABUL & ARŞ.GÖR. SEDA ERDÖNMEZ COMPARISON OF THE STRUCTURAL and AC IMPEDANCE PROPERTIES of P_{In}/Na_2SiO_3 and $P_{In}/Na_2B_4O_7$ COMPOSITES
	MSD. POLINA VISHNIKINA MODERN PROBLEMS IN BIOLOGICAL EDUCATION		HÜLYA GÜRÇAY & DOÇ. DR. ERSOY ÖZ & KENAN KAM & PROF. DR. NİHAT MERT & PROF. DR. ORHAN İÇELLİ CLASSIFICATION OF MINERAL CONTENT OF THE SERUM IN SHEEP WITH HYDATID CYSTS USING MACHINE LEARNING ALGORITHMS
	DOÇ.DR.MİCHAEL KUYUCU ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DİNLEDİĞİ RADYO FORMATLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA		ARŞ. GÖR. MEHMET İLKAN BAYRAK & ARŞ. GÖR. MERVE TEMİZ & DOÇ. DR. ALPER SAĞLIK & PROF. DR. ABDULLAH KELKİT & ÖĞR. GÖR. ELİF SAĞLIK ÇANAKKALE KENT MERKEZİNDE AÇIK YEŞİL ALANLARIN SOSYO- KÜLTÜREL VE ZAMANSAL DEĞİŞİMİ
	DOÇ. DR. MİCHAEL KUYUCU YENİ NESİL VE MAGAZİN HABERCİLİĞİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÖZELİNDE MAGAZİN MEDYASININ TOPLUMSAL KARŞILIĞI		NANA SOLOGASHVILI IN GEORGIA URBANISM IS JUST BEGINNING TO EMERGE
	ASIM ÖZTÜRK İSLAM SAVAŞ HUKUKUNUN KÖKENLERİ: KURAN VE SÜNNETTE SAVAŞ		ARŞ. GÖR. MEHMET İLKAN BAYRAK & DOÇ. DR. ALPER SAĞLIK & ARŞ. GÖR. MERVE TEMİZ & ÖĞR. GÖR. ELİF SAĞLIK & PROF. DR. ABDULLAH KELKİT KENTSEL DONATI ELEMENLARININ ERGONOMİK AÇIDAN İNCELENMESİ ÇANAKKALE ESKİ KORDON ÖRNEĞİ
	ABDULKADİR ÖNCEL & DOÇ. DR. ONUR GÜNEŞ AYAS BİYOLOJİK İNDİRGEMECİLİK VE SOSYAL BİLİMLER: SOSYOBİYOLOJİ ÖZELİNDE BİR DEĞERLENDİRME		DOÇ. DR. ABBAS GHAFARI & AMANEH MANAFİDİZAJİ INVESTIGATING OPTICAL BEHAVIORS OF OROSES OF GAJAR HOUSES IN TABRİZ

	NANA SOLOGASHVILI BEST EXAMPLES OF EUROPE AND THE WORLD IN TERMS OF SPACE ORGANIZATION AND PERCEPTION		MELİS ÖZŞAHİN & ARŞ. GÖR. OZAN TOKER & DR. MEHMET KILIÇ & PROF. DR. SEZGİN BAKIRDERE & PROF. DR. ORHAN İÇELLİ THE DEVICE DESIGN FOR THIN-FILM COATING THAT COMBINES DIFFERENT TECHNIQUES FOR HIGH EFFICIENCY
	DOKTORA ÖĞRENCİSİ DAMLA ÇETİN OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERE BECERİ ÖĞRETİMİNDE VİDEO MODEL VE DİĞER ÖĞRETİM YÖNTEMLERİYLE ÖĞRETİMİN KARŞILAŞTIRILDIĞI ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ		MSD. POLİNA VISHNIKINA MODERN PROBLEMS OF BIOLOGY
	DOKTORA ÖĞRENCİSİ DAMLA ÇETİN ÖZEL EĞİTİM ALANINDAKİ ÖĞRETMEN KALİTESİ ÜZERİNE: AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ENGELLİ BİREYLERİN EĞİTİM YASASI (IDEA)'NIN İNCELENMESİ		KHORRAM MANAFIDIZAJI STUDIO ORTAMINDA Cr₂O₃, CuO ve Fe₂O₃ METAL OKSİTLER KULLANARAK RENKİ CAM ÜRETİMİ
	ÖĞR. GÖR. DOĞU BARANAYDIN ÖĞR. GÖR. ÖZLEM ER EDİRNE'DE ALIŞVERİŞ TURİZMİ		

Yabancı Davetli Konuşmacılar:

- Khorram Manafidizaji - Tebriz İslami Sanatlar Üniversitesi –
- Nana Sologashvili- Ilia State University – Tbilisi, Georgia
- Msd. Polina Vishnikina - Moldova State University
- Dr. Ahmad Sharif Fakher - Ürdün Devlet Üniversitesi
- Abbas Ghaffari: Tebriz Üniversitesi - Tebriz İslami Sanatlar Üniversitesi
- Khadzhimurat Khadzhiev - Kabardino Balkarian State University
- Prof. Dr. Yunir Abdrahimov - Ufa State Petroleum Technological University

İÇİNDEKİLER	
KONGRE KÜNYESİ	i
FOTOĞRAF GALERİSİ	ii
BİLİM KURULU	iii
KONGRE PROGRAMI	iv
İÇİNDEKİLER	v
SÖZLÜ SUNULMUŞ BİLDİRİ ÖZET VE TAM METİNLERİ	
Dr. Nurkan Karabulut Kaya & Prof. Dr. Meryem Eren & Dr. Öğr. Üyesi Meryem Şentürk & Dr. Zeynep Soyer Sarıca	1
DENEYSEL DİYABET OLUŞTURULAN RATLARDA L-KARNİTİN VE MAGNEZYUM'UN BAZI BİYOKİMYASAL PARAMETRELERE ETKİLERİ	
Ulaş Keskin & Arş. Gör. Seda Erdönmez & Arş. Gör. Yaşar Karabul & Arş. Gör. Dr. Mehmet Kılıç & Prof. Dr. Orhan İçelli & Doç. Dr. Zeynep Güven Özdemir	4
AC ELECTRICAL PARAMETERS OF POLYINDOLE/VOLCANIC ROCK COMPOSITES	
Arş. Gör. Seda Erdönmez & Sedat Topuz & Arş. Gör. Yaşar Karabul & Arş. Gör. Dr. Mehmet Kılıç & Prof. Dr. Orhan İçelli & Doç. Dr. Zeynep Güven Özdemir	6
ENHANCED CONDUCTIVITY AT PPY WITH THE ADDITION OF TUNGSTEN BASED OXIDE NANOPARTICLES	
AHMAD SHARIF FAKHIR	8
MITRAL VALVE INSUFFICIENCY	
Arş. Gör. Seda Erdönmez & İsa Emin Ongun & Arş. Gör. Yaşar Karabul & Arş. Gör. Dr. Mehmet Kılıç & Prof. Dr. Orhan İçelli & Doç. Dr. Zeynep Güven Özdemir	9
THE COMPLEX PERMITTIVITY AND AC CONDUCTIVITY ANALYSIS OF PIN/NANO STRUCTURED WO3 COMPOSITES	
Merve Yirşen & Prof. Dr. Alper Dardeniz	11
SOFRALIK ÜZÜM ÇEŞİTLERİ KALEMLERİNİN FARKLI DÖNEMLERDEKİ VEJETATİF GELİŞİM ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ	
Dr. Öğr. Üyesi Yeliz Yeşil & Merve Baktımur & Aleyna Çakır & Simay Kaplan & Tuğçe Taşçı	12
TÜRKİYE'DE KIRSAL ALANDA KADIN İSTİHDAMININ ARTTIRILMASI İÇİN KADIN ÇİFTÇİLİĞİNİN DESTEKLENMESİNE YÖNELİK YAPILAN UYGULAMALARIN ÖNEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV	14
OIL REFINING AND PETROCHEMICAL INDUSTRY OF BASHKORTOSTAN IN ENVIRONMENTAL CUT	
Abdullah Musab Arı & Dr. Öğr. Üyesi, Önder Eyecioğlu & Arş. Gör. Dr. Mehmet Kılıç & Arş. Gör. Yaşar Karabul & Doç. Dr. Zeynep Güven Özdemir	15
ARTIFICIAL NEURAL NETWORK STUDY FOR THE ESTIMATION OF THE COMPONENTS OF COMPLEX PERMITTIVITY OF POLYPYRROLE/LIMESTONE COMPOSITES	
MSd. Polina VISHNIKINA	17
MODERN PROBLEMS OF BIOLOGY	
YL. Öğrencisi Gamze Hazal Aktaş & Doç. Dr. Murat Oral	19
KENTSEL DÖNÜŞÜM KAPSAMINDA KENTSEL SAĞLIKLAŞTIRMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ; AKSARAY - PİRİ MEHMET PAŞA ÇARŞISI ÖRNEĞİ	
Nana SOLOGASHVILI	36
IN GEORGIA URBANISM IS JUST BEGINNING TO EMERGE	
İbrahim İncedal & Arş. Gör. Seda Erdönmez & Arş. Gör. Yaşar Karabul & Arş. Gör. Dr. Mehmet Kılıç & Prof. Dr. Orhan İçelli & Doç. Dr. Zeynep Güven Özdemir	37
COMPARISON OF THE STRUCTURAL AND AC IMPEDANCE PROPERTIES OF PIN/NA2SİO3 AND PIN/NA2B4O7 COMPOSITES	

Hülya Gürçay & Doç. Dr. Ersoy Öz & Kenan Kam & Prof. Dr. Nihat Mert & Prof. Dr. Orhan İçelli	39
<i>CLASSIFICATION OF MINERAL CONTENT OF THE SERUM IN SHEEP WITH HYDATID CYSTS USING MACHINE LEARNING ALGORITHMS</i>	
Arş. Gör. Mehmet İlkan Bayrak & Arş. Gör. Merve Temiz & Doç. Dr. Alper Sağlık Prof. Dr. Abdullah Kelkit & Öğr. Gör. Elif Sağlık	41
<i>ÇANAKKALE KENT MERKEZİNDE AÇIK YEŞİL ALANLARIN SOSYO-KÜLTÜREL VE ZAMANSAL DEĞİŞİMİ</i>	
Arş. Gör. Mehmet İlkan Bayrak & Doç. Dr. Alper Sağlık & Arş. Gör. Merve Temiz Öğr. Gör. Elif Sağlık & Prof. Dr. Abdullah Kelkit	52
<i>KENTSEL DONATI ELEMANLARININ ERGONOMİK AÇIDAN İNCELENMESİ ÇANAKKALE ESKİ KORDON ÖRNEĞİ</i>	
Melis Özşahin & Arş. Gör. Ozan Toker & Dr. Mehmet Kılıç & Prof. Dr. Sezgin Bakırdere & Prof. Dr. Orhan İçelli	63
<i>THE DEVICE DESIGN FOR THIN-FILM COATING THAT COMBINES DIFFERENT TECHNIQUES FOR HIGH EFFICIENCY</i>	
Khorram Manafidizaji	65
<i>STUDIO ORTAMINDA CR2O3 , CUO VE FE2O3 METAL OKSİTLER KULLANARAK RENKİ CAM ÜRETİMİ</i>	

DENEYSEL DİYABET OLUŞTURULAN RATLARDA L-KARNİTİN VE MAGNEZYUM'UN BAZI BİYOKİMYASAL PARAMETRELERE ETKİLERİ

THE EFFECTS OF L-CARNITINE AND MAGNESIUM ON SOME BIOCHEMICAL
PARAMETERS IN EXPERIMENTAL DIABETIC RATS

Dr. Nurkan Karabulut Kaya

Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Meryem Eren

Erciyes Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Meryem Şentürk

Erciyes Üniversitesi

Dr. Zeynep Soyer Sarıca

Erciyes Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmada, streptozotosin (STZ, tek doz) ile deneysel diyabet oluşturulan ratlarda L-karnitin ve magnezyum sülfat formunda magnezyum (Mg) elementinin canlı ağırlık (c.a.), kan glikoz, plazma insülin, lipaz ve paraoksonaz (PON1) aktiviteleri ile serum trigliserid, total kolesterol, HDL ve LDL kolesterol düzeyleri, lipid peroksidasyonu (MDA) ve total antioksidan kapasitesine (TAK) etkileri belirlendi. Seksen adet Wistar albino rat (200-250 g), her birinde 10 adet olacak şekilde sekiz gruba ayrıldı. Birinci gruba (kontrol) 2 ml distile su; 2. gruba 50 mg/kg (c.a.) i.p. olarak STZ; 3. gruba 125 mg/kg (c.a.) Mg; 4. gruba 300 mg/kg (c.a.) L-karnitin; 5. gruba 125 mg/kg (c.a.) Mg+300 mg/kg (c.a.) L-karnitin ve 6. gruba 50 mg/kg (c.a.) STZ + 125 mg/kg (c.a.) Mg; 7. gruba 50 mg/kg (c.a.) STZ + 300 mg/kg (c.a.) L-karnitin; 8. gruba 50 mg/kg (c.a.) STZ + 125 mg/kg (c.a.) Mg+300 mg/kg (c.a.) L-karnitin gavaj ile dört hafta verildi. Diyabet oluşturulan ratlarda, 125 mg/kg (c.a.) Mg ile 300 mg/kg (c.a.) L-karnitinin ayrı ayrı ve/veya kombine oral olarak uygulanmasının, diyabete bağlı olarak azalan canlı ağırlık, plazma insülin ve serum HDL-kolesterol düzeyleri ile artış gösteren plazma lipaz, serum total kolesterol ve LDL-kolesterol düzeyleri üzerinde herhangi bir etkiye sahip olmadığı görüldü. Plazma

PON1 ve serum TAK düzeyleri de uygulamalardan etkilenmedi. Diyabetli ratlarda, artan kan glikoz ve serum MDA düzeyleri her iki maddenin ayrı ayrı ve/veya kombine; trigliserid düzeyleri ise sadece karnitin ve Mg+karnitin uygulaması ile düştü. Özellikle, Mg ve karnitin kombine uygulanması ile diyabetli ratlarda belirlenen yüksek kan glikoz düzeylerinin önemli düzeyde düşüş göstermesi, bu kombinasyonun diyabetes mellitus tedavisinde potansiyel bir terapötik etkiye sahip olabileceğini düşündürülebilir. Sonuç olarak; Mg ve karnitin, özellikle kombine şekilde antidiyabetik etkilerinin tam olarak belirlenebilmesi için, bu maddelerin farklı dozlarının ve formlarının kullanılabileceği yeni çalışmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Biyokimyasal parametreler, Diyabet, L-Karnitin, Magnezyum, Rat.

ABSTRACT

In this study evaluated the effects of L-carnitine and magnesium (Mg) as magnesium sulphate on body weight (b.w.), blood glucose, plasma insulin, lipase and paraoxonase (PON1) activities and serum triglyceride, total cholesterol, HDL and LDL-cholesterol, lipid peroxidation (MDA) and total antioxidant capacity (TAC) in streptozotocin (STZ, single dose)-induced experimental diabetes in rats. Eighty Wistar albino rats (200-250 g) were divided into eight groups of ten. The groups received the following treatment: group 1: control group; 2 ml distilled water, group 2: 50 mg/kg (b.w.) i.p. STZ, group 3: 125 mg/kg (b.w.) Mg, group 4: 300 mg/kg (b.w.) L-carnitine, group 5: 125 mg/kg (b.w.) Mg + 300 mg/kg (b.w.) L-carnitine, group 6: 50 mg/kg (b.w.) STZ + 125 mg/kg (b.w.) Mg, group 7: 50 mg/kg (b.w.) STZ + 300 mg/kg (b.w.) L-carnitine and group 8: 50 mg/kg (b.w.) STZ + 125 mg/kg (b.w.) Mg+300 mg/kg (b.w.) L-carnitine was administered by gavage for four weeks. In experimental diabetic rats, decreased body weight, plasma insulin and serum HDL-cholesterol levels and increased plasma lipase, serum total cholesterol and LDL-cholesterol levels with diabetes were not influenced by oral treatment of 125 mg/kg Mg and 300 mg/kg L-carnitine separately and/or combined. Also, plasma PON1 and serum TAC levels were not affected by the applications. In diabetic rats, elevated blood glucose and serum MDA levels decreased when Mg and L-carnitine were given separately and/or combined; triglyceride levels dropped only with carnitine and Mg+L-carnitine treatment. In particular, a significant decrease in high blood glucose levels in diabetic rats, especially with combined administration of Mg and carnitine, may suggest that this combination may have a potential therapeutic effect in the treatment of diabetes mellitus. As a result; in order to determine the antidiabetic effects of Mg and carnitine, especially in

combination, new studies can be performed in which different doses and forms of these substances can be used.

Keywords: Biochemical parameters, Diabetes, L-Carnitine, Magnesium, Rat.

AC ELECTRICAL PARAMETERS OF POLYINDOLE/VOLCANIC ROCK COMPOSITES

Ulaş Keskin

Yildiz Technical University

Arş. Gör. Seda Erdönmez

Yildiz Technical University

Arş. Gör. Yaşar Karabul

Yildiz Technical University

Arş. Gör. Dr. Mehmet Kılıç

Yildiz Technical University

Prof. Dr. Orhan İçelli

Yildiz Technical University

Doç. Dr. Zeynep Güven Özdemir

Yildiz Technical University

ABSTRACT

Conducting polymers have attracted great interest for more than thirty years due to their high stability, light weight, high resistance to corrosion, good processability, and considerably high electrical conductivity. Especially, addition of organic and/or inorganic materials to a conducting matrix has an impressive effect on achieving polymeric material with desirable conductivity value along with flexibility. From this point of view, the present study was focused on improving the complex permittivity, impedance, and alternative current (ac) conductivity properties of the Polyindole (PIn) conducting polymer by using volcanic rock (VR) additive. The PIn was synthesized by chemical polymerization technique and VR, which was collected from Van in Turkey, was added to the conducting polymer in different weight percentages by mechanical mixing procedure. The chemical composition of the VR was also analyzed by X-Ray Fluorescence (XRF) Spectroscopy. The XRF analysis of VR showed that since the rock

powder consists 47.7% SiO₂ and 3.63 % Na₂O and K₂O alkali components, according to the Total Alkali Silica (TAS) classification, it can be classified as “basalt”. The ac parameters of the pure PIn and PIn/VR composites were determined by impedance analyzer at room temperature within the frequency interval of 20 Hz-10 MHz. The ac impedance analyses were discussed in the context of the Nyquist plots of the samples which consist of a semi-circle and a straight line. It was determined that increasing VR addition causes a significant decrease in the diameter of the Nyquist curve which implies the reduced resistivity of PIn. On the other hand, while both the real and imaginary parts of complex permittivity increased gradually with increasing VB, the dc conductivity of PIn increased by 2.19 times with 50% VR addition. From this point of view, it can be concluded that the natural VR has a significant role in the conductivity of PIn.

Keywords: Conducting polymer, Volcanic rock, Dielectric spectroscopy.

Acknowledgements

This research was supported by the Yildiz Technical University Scientific Research Projects Coordination Department within Project no: 2016-01-01-DOP3.

ENHANCED CONDUCTIVITY AT PPy WITH THE ADDITION OF TUNGSTEN BASED OXIDE NANOPARTICLES

Arş. Gör. Seda Erdönmez

Yildiz Technical University

Sedat Topuz

Yildiz Technical University

Arş. Gör. Yaşar Karabul

Yildiz Technical University

Arş. Gör. Dr. Mehmet Kılıç

Yildiz Technical University

Prof. Dr. Orhan İçelli

Yildiz Technical University

Doç. Dr. Zeynep Güven Özdemir

Yildiz Technical University

ABSTRACT

Polypyrrole (PPy) is one of the most used conjugated conducting polymer in various applications including biosensors, electrochemical sensors, polymeric photo-voltaic cells, field effect transistor, light emitting diodes, supercapacitors, Schottky diodes and etc. due to its easy oxidation process, environmental stability, and considerably high conductivity. In this respect, the PPy/WO₃ (organic/inorganic) nanocomposites were prepared to modify the conductivity and dielectric parameters of the PPy. While the conducting polymer was synthesized by chemical oxidative polymerization process, the WO₃ nanoparticles were synthesized hydrothermal method. The PPy based composites were prepared by using 2%, 4%, 6%, and 8% wt. WO₃ nanoparticles. The average particle size of the WO₃ nanoparticles were determined by both X-Ray diffraction (XRD) pattern and Scanning Electron Microscopy (SEM) image of the nanoparticle. The complex permittivity and alternative current (ac) conductivity measurements were performed by impedance analyzer at room temperature between 20 Hz and 10 MHz. It

was determined that the real component of the PPy increases for the 2% WO₃ nano particle addition at the low frequency band and it also decreases with increasing WO₃ contribution. On the other hand, the loss tangent spectra of the samples display a low frequency relaxation peak which indicates the fact that the hopping frequency of localized charge carriers is approximately equal to the frequency of the external electric field. The frequency dependence of the conductivity of the samples figured out that the samples have two different conductivity regimes: dc conductivity for the low frequency region and ac conductivity for the high frequency region. Additionally, it was determined that as the WO₃ contribution reaches to 2% in the PPy matrix, the dc conductivity of PPy increases by 3.6 times.

Keywords: Conducting polymer, Tungsten oxide, Dielectric spectroscopy.

Acknowledgements

This research was supported by the Yildiz Technical University Scientific Research Projects Coordination Department within Project no: 2016-01-01-DOP3.

MITRAL VALVE INSUFFICIENCY**AHMAD SHARIF FAKHIR**

Jordan University

ABSTRACT

Mitral valve insufficiency frequent valvular heart disease. This defect occurs in 50% of patients with various heart defects, and in children it is observed much more often than in adults. In its pure form, mitral valve insufficiency is less common, it is usually combined with mitral valve stenosis or with other heart defects. In the initial stage of the rheumatic process, the tissues of the mitral valve leaflets are destroyed and the marginal defects are formed, as a result of which the valves do not fully close during the systole of the left ventricle. In the future, at the sclerotic stage of the rheumatic process, the chords are shortened and soldered, which leads to a restriction of the mobility of the valve leaflets, the formation of subvalvular stenosis. Often soldered and commissures, forming a combined mitral defect. In case of mitral valve insufficiency caused by infective endocarditis, there are regional defects of the tissue, as well as perforation of the valves. Chord detachment is often found, with fresh or already calcined vegetations at the ends of the gap.

Keywords: Mitral valve, heart disease**EDİRNE
5-7 NİSAN 2019**

THE COMPLEX PERMITTIVITY and AC CONDUCTIVITY ANALYSIS of PIn/NANO STRUCTURED WO₃ COMPOSITES

Arş. Gör. Seda Erdönmez

Yildiz Technical University

İsa Emin Ongun

Yildiz Technical University

Arş. Gör. Yaşar Karabul

Yildiz Technical University

Arş. Gör. Dr. Mehmet Kılıç

Yildiz Technical University

Prof. Dr. Orhan İçelli

Yildiz Technical University

Doç. Dr. Zeynep Güven Özdemir

Yildiz Technical University

ABSTRACT

Polyindole (PIn), which is a conductive polymer containing benzene ring linked with the pyrrolitic ring has good thermal stability, high redox activity, and slow degradation rate. Due to its remarkable properties, PIn and PIn based nano composites have been utilized in various applications such as battery, sensor, drug delivery and etc. In this respect, the PIn/WO₃ nano composites have been synthesized for the first time in this study. PIn and nano WO₃ particles were synthesized by chemical oxidative polymerization and hydrothermal methods, respectively. The nano WO₃ particles were added to PIn in different weight percentages varying between 2% to 8%. The composites were prepared by mechanical mixing method. The surface morphology of the samples were investigated by Scanning Electron Microscopy (SEM). The structural characterization of the pure PIn and nano structured WO₃ were also carried out by Fourier Transform Infrared (FTIR) spectroscopy technique. The complex permittivity and alternative current (ac) conductivity measurements were performed in the frequency range from

20 Hz to 10 MHz by impedance analyzer at room temperature. It was determined that while the real component of the complex permittivity (ϵ') has considerably high values at the low frequencies, ϵ' decreases significantly at the mid and high frequencies. This is due to the occurrence of space charge polarization. Additionally, it was revealed that as the WO_3 contribution increases in the PIn matrix, at first the ϵ' decreases at the low and mid-frequency region up to 4% WO_3 nano particle addition and then starts to increase for the 6% and 8% WO_3 concentrations. The same trend is valid for the imaginary component of the complex permittivity. The ac conductivity mechanism of the samples were also discussed in the context of Jonscher's Universal Power Law. It was revealed that the pure PIn and the composites exhibited almost frequency independent (dc) conductivity and frequency dependent conductivity, which is based on charge carrier hopping, at the low and high frequency domains, respectively.

Keywords: Conducting polymer, Tungsten oxide, Dielectric spectroscopy.

Acknowledgements

This research was supported by the Yildiz Technical University Scientific Research Projects Coordination Department within Project no: 2016-01-01-DOP3.

EDİRNE
5-7 NİSAN 2019

SOFRALIK ÜZÜM ÇEŞİTLERİ KALEMLERİNİN FARKLI DÖNEMLERDEKİ VEJETATİF GELİŞİM ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Merve Yirşen*

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Prof. Dr. Alper Dardeniz

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırma Yalova İncisi, Cardinal, Yalova Çekirdeksizi, Italia, Kozak Beyazı ve Müşküle üzüm çeşitleri kalemlerinin farklı dönemlerdeki vejetatif gelişim özelliklerinin belirlenmesi amacıyla, 2015 ve 2016 yıllarında yürütülmüştür. ÇOMÜ Dardanos Yerleşkesi ‘Ziraat Fakültesi Çiftliği Bitkisel Üretim Araştırma ve Uygulama Birimi’nde bulunan ‘Sofralık Üzüm Çeşitleri Uygulama ve Araştırma Bağı’ndan 15 Kasım (1. dönem), 15 Aralık (2. dönem), 15 Ocak (3. dönem), 15 Şubat (4. dönem) ve 15 Mart (5. dönem) tarihlerinde 3.–10. boğum aralıklarından alınan çubuklar örnekleri , Bahçe Bitkileri Bölümü’ne ait iklim odasında 2°C’de muhafaza edilmiştir. Tek gözlü hale getirilen kalemler, nisan ayı başında perlit doldurulmuş PVC kaplar içerisine 3 tekerrür olarak dikilmiştir. Dikim yapılmadan önce mantar hastalığına karşı çelikler hazırlanmış ilaçlı suda sterile edilmiştir. Bir tekerrürde 15 adet kalem olmak üzere, her bir üzüm çeşidi için toplamda 225 adet tek gözlü kalem kullanılmıştır. Haziran ayı içerisinde sökümleri gerçekleştirilen kalemlerde; sürme yüzdesi (%), yeşil sürgün uzunluğu (cm), boğum (yaprak) sayısı (adet), yeşil sürgün ağırlığı (g), köklenme yüzdesi (%), kök sayısı (adet), kök skalası (0–5), yaş kök ağırlığı (g) ve kalem ağırlığı (g) parametreleri incelenmiştir. Üzüm çeşitlerinde tek gözlü kalemlerin vejetatif gelişim özelliklerinin farklı dönemler bazında farklılıklar gösterdiği belirlendiğinden, kalem alım tarihlerinin bu kriterler dikkate alınarak yapıldığı da verim , gelişim ve adaptasyonun daha uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Vitis vinifera* L., Kalem, Kış gözü, Vejetatif gelişim, Köklenme yüzdesi.

*Bu makale, Merve Yirşen’in Yüksek Lisans tezinin bir kısmından derlenerek hazırlanmıştır.

TÜRKİYE’DE KIRSAL ALANDA KADIN İSTİHDAMININ ARTTIRILMASI İÇİN KADIN ÇİFTÇİLİĞİNİN DESTEKLENMESİNE YÖNELİK YAPILAN UYGULAMALARIN ÖNEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr.Öğr.Üyesi Yeliz Yeşil

Trakya Üniversitesi

Merve Baktemur

Trakya Üniversitesi

Aleyna Çakır

Trakya Üniversitesi

Simay Kaplan

Trakya Üniversitesi

Tuğçe Taşçı

Trakya Üniversitesi

ÖZET

Bir ülkenin kalkınmasında kadının rolü büyüktür. Kadın istihdamının artırılması ve kadınların ekonomide aktif rol alması ülke ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır. Özellikle kırsal alanda kadınlarımızın desteklenmeleri de üretimde kalite artışı ve kadınlarımızın kendilerini mesleki açıdan geliştirebilmeleri açısından da önemlidir. Kırsal alanda üretimin niceliksel ve niteliksel açıdan gelişebilmesi için kadınlara verilen destek önemlidir. Türkiye’de kırsal alanda kadın çiftçiliğinin geliştirilmesi açısından son yıllarda uygulamalar artmıştır.

Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi Ulusal Eylem Planı (2012-2016)’nında belirtildiği üzere kırsal alandaki tarımsal faaliyetlerin önemli bir kısmını oluşturan kadın çiftçilerin güçlendirilmesinin sadece onların hayat standartlarına değil sektörün ve ülkemizin kalkınmasına da olumlu yansımaları olacaktır. Planda ayrıca tarım sektöründe kadına yönelik öncelikle hedefin; girişimci ve üretici olacak kadınları uygun yöntemler ile eğitmek, yeni teknik ve teknolojileri kullanma kabiliyetini ve imkanını onlara kazandırmak, yenilikçi-modern ve uygulanabilir projelerin hayata geçirilmesinde etkinliklerini artırmak, tarımda kadın girişimciliğini en üst seviyeye çıkarmak olduğu belirtilmiştir. Kırsalda yaşayan kadınlara üretimin her aşamasında kararlara katılma bilinci ve iletişim teknolojilerinden yararlanma bilgisi verilmesinin faydalı olacağı ve kırsal alanda yoksulluğun giderilmesi için yalnızca kadınların yaşamlarını kolaylaştırıcı ve gereksinmelerine yanıt arayan kısa vadeli sorunlarını

çözmeye yönelik bir yaklaşım yerine yapısal, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine ve stratejik gereksinimlerine yönelik uzun vadeli politikaların geliştirilmesinin ve uygulanmasının önemli olduğu vurgulanmıştır

https://www.kuzka.gov.tr/dosya/kirsal_alanda_kadının_guclendirilmesi_eylem_planı_2012-2016.pdf).

Bu çalışmada da kadın çiftçilerin desteklenmesine yönelik uygulamaların kadın istihdamının artırılması açısından önemi ve kadın çiftçilere destek amaçlı kırsal alanda yapılan bazı uygulamalar ele alınacaktır. Araştırmada, kırsal alanda kadın çiftçiliğinin geliştirilmesine yönelik olarak yapılan uygulamalar içerik analizi yöntemi ile irdelenmiştir. İçerik analizi için bilgi sağlanırken google.com'da “kadın çiftçi” şeklinde tarama yapılmıştır. İçerik analizi yöntemiyle kırsal alanda kadın çiftçiliğinin geliştirilmesi ve kadın istihdamının artırılmasına yönelik olarak yapılan uygulamalar ortaya konmak istenmiştir. Araştırmanın evrenini google.com'da ‘kadın çiftçi’ olarak taranan kaynaklar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2014-2019 tarihleri arasında kırsal alanda kadın çiftçilerin geliştirilmesine yönelik yapılan çalışmalar oluşturmaktadır. Çalışmalara bakıldığında ise son yıllarda kırsal alanda kadın çiftçiliğinin geliştirilmesine yönelik uygulamalar artış göstermiş ve bu durum ise kadın istihdamını olumlu yönde etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, çiftçi, istihdam, kırsal alan, Türkiye.

EDİRNE
5-7 NİSAN 2019

OIL REFINING AND PETROCHEMICAL INDUSTRY OF BASHKORTOSTAN IN ENVIRONMENTAL CUT

Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV

Ufa State Petroleum Technological University

УФИМСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
НЕФТЯНОЙ ТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

ABSTRACT

The Republic of Bashkortostan is one of the most industrialized developed regions of the Russian Federation. Concentration of industrial production in Bashkortostan significantly exceeds all-Russian indicators, especially in terms of the location of oil refineries and chemistry. Powerful complex of chemical and petrochemical plants, stretching for 270 km along the Belaya River from Meleuz to Blagoveshchensk, it pollutes not only nearby territories, but also due to air and water transfers negatively affect certain areas.

This makes it extremely important to protect the environment from pollution by harmful refinery emissions (refineries) and petrochemical plants (NHZ). Therefore, during project development provides for a set of measures to reduce losses petroleum products and reagents, harmful emissions into the atmosphere, water, soil.

EDİRNE
5-7 NİSAN 2019

ARTIFICIAL NEURAL NETWORK STUDY FOR THE ESTIMATION OF THE COMPONENTS OF COMPLEX PERMITTIVITY OF POLYPYRROLE/LIMESTONE COMPOSITES

Abdullah Musab Arı

Yildiz Technical University

Dr. Öğr. Üyesi, Önder Eyecioğlu

Niğantaşı University

Arş. Gör. Dr. Mehmet Kılıç

Yildiz Technical University

Arş. Gör. Yaşar Karabul

Yildiz Technical University

Doç. Dr. Zeynep Güven Özdemir

Yildiz Technical University

ABSTRACT

In recent years, producing Polypyrrole (PPy) with tunable conductivity has attracted great attention due to its possible usage in various electronic applications including supercapacitors. From this point of view, preparing PPy based composite materials with desirable conductivity value and dielectric parameters has become prominent. Due to this reason, this study was focused on controlling the dielectric parameters of PPy by limestone (LS) addition. For this purpose, artificial neural network (ANN) method was applied to predict temperature and frequency dependence of the real and imaginary components of the complex permittivity of the Polypyrrole/Limestone (PPy/LS) composites. The samples (pure PPy, PPy/5% LS, PPy/10% LS and, PPy/20%LS) were prepared by conventional mechanical mixing method. The experimental data for the real and imaginary components of the complex permittivity (ϵ' and ϵ'') of the samples to be used in the training of the ANN were measured by the impedance analyzer between 1 Hz and 40 MHz. The impedance experiments were performed at 296 K, 313 K, 333 K and, 353 K temperatures. After the training of ANN, a good

consistency between ANN and experimental results was established. By referring this good agreement, ANN method was employed for the estimation of the frequency dependencies of the ϵ' and ϵ'' of the samples at the temperatures of 303 K, 323 K and, 343 K which were not studied experimentally. Then, ANN method was utilized in determining the frequency dependencies of the ϵ' and ϵ'' of the PPy/7.5% LS and PPy/15% LS composites, which were not prepared experimentally. At this time, the variation of the ϵ' and ϵ'' of the PPy/7.5% LS and PPy/15% LS composites were predicted for 296 K, 303 K, 313 K, 323 K, 333 K, 343 K and, 353 K temperatures. Hence, an optimal LS additive weight %, working temperature and frequency could be determined for these polymeric materials for energy storage applications.

Keywords: ANN, Conducting polymer, Limestone, Dielectric spectroscopy.

MODERN PROBLEMS OF BIOLOGY**MSd. Polina VISHNIKINA****Moldova State University****ABSTRACT**

In modern biology there are many problems whose solution may have a revolutionizing effect on natural science in general and the progress of mankind. Among them are a large number of questions that study molecular biology, genetics, physiology, and biochemistry of the muscles, nervous system, and sensory organs; photo- and chemosynthesis, energy and productivity of natural communities and the biosphere as a whole; fundamental philosophical and methodological problems (form and content, integrity and expediency, progress), etc. The main problems of modern biology are: 1. Structure and function of macromolecules. 2. Knowledge of the regulatory functions of single-and multi-cellular organisms, cells (molecular mechanism for the inclusion of genes, regulation of intracellular, tissue and intra-organ processes). 3. Rational organization of human life and the development of the problem of prolonging life. 4. The study of the mechanisms of brain activity in order to understand the patterns of thinking and memory. 5. Individual development of organisms (elucidation of the mechanisms of heredity; patterns of differentiation at the stage from protein synthesis to the appearance of cell properties; directed cell rearrangement leading to the formation of tissues, organs and organisms with given genetic properties; creation of the theory of ontogenesis). 6. The historical development of organisms / (the disclosure of complex relationships between acquired in the process of evolution adaptations of a fundamental nature and private adaptations). 7. The origin of life (ascertaining the conditions for the emergence of life on Earth and the modeling of the processes occurring in this process with the experimental restoration of their successive stages).

8. Biosphere and humanity (research of the biosphere as a dialectic unity of living and inanimate nature, the most significant moments of which are the circulation of substances and energy conversion; knowledge of the laws of the biosphere to characterize its current state and predict the future of the planet and humanity. the planetary scale; the need to protect and increase wealth in order to maintain a balance in the relationship between nature and society).

9. Biology and problems of technology - the study of biological processes and the structure of living organisms in order to obtain new opportunities for solving scientific and technical problems (technical or industrial biochemistry, controlled biosynthesis, industrial microbiology and other types of biotechnology). Reproduction, modeling of biological processes and individual functions of organisms and design on the basis of these prototypes of new technical systems and devices (bionics).

10. Biology and cosmonautics (the study of the direct influence and consequences of the effect on the organism of the conditions of space, the elucidation of the mechanisms of adaptation of organisms to the action of cosmic factors).

11. Genetic engineering is a new and important section of molecular biology associated with the targeted design of new, non-existent combinations of genes using genetic and biochemical methods. In this case, one of the most important tasks is to anticipate the long-term consequences of such a design.

Biology can solve the problems facing it at the present stage only in close contact with chemistry, physics, cybernetics and other branches of science and technology. Many questions, difficulties and problems of modern biology are waiting to be solved. The age of biology is just beginning and the future is closely related to its success.

EDİRNE
5-7 NİSAN 2019

KENTSEL DÖNÜŞÜM KAPSAMINDA KENTSEL SAĞLIKLAŞTIRMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ; AKSARAY - PİRİ MEHMET PAŞA ÇARŞISI ÖRNEĞİ

YL. Öğrencisi Gamze Hazal Aktaş

Konya Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Murat Oral

Konya Teknik Üniversitesi

ÖZET

Kent, tıpkı insanoğlu gibi doğma, büyüme ve gelişme evreleri bulunan; ruhu olan, yaşayan ve hatta hastalanan yerleşim yeridir. Kent bütününde insan, varoluşundan itibaren bir arada yaşama ve sosyalleşme içgüdüğü ile kent içerisinde toplanma alanları olan açık veya kapalı mekanlara ihtiyaç duymuştur. Genel ihtiyaçlar doğrultusunda toplu yaşam alanları olan ulaşım noktaları, sokaklar ve meydanlar gibi kamusal alanlar ortaya çıkmıştır. Gelişen teknoloji, hızlı nüfus artışı, sosyal, ekonomik ve kültürel değişimler, doğa koşulları, artan ihtiyaçlar ve beklentiler, farklılaşan yaşam tarzları gibi pek çok veri kentin değişkenlerini oluşturmuştur. Tüm bu nitel ve nicel değişkenlerin beraberinde getirdiği sorunlar ise kentsel dönüşümün gerekliliğini gerekli kılmıştır. Kentsel ölçekte dönüşüm, kent ve kullanıcı konforu önemsenerken evrilen bir yöntemdir. Kentsel dönüşüm kapsamında müdahale gerektiren alanda dokuda yaşayabilen sonuçlar elde edilmesi, tarihi özelliklerini koruyabilmesi ve kent bütününde hayat bulan sosyal mekanların sağlanabilmesi önemlidir. Bu noktada ortaya çıkan kentsel müdahaleler sağlıklaştırma amacına uygun; kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verir nitelik göstermelidir. Kent sorunlarını çözecek kalıcı çözümler üretilmelidir. Özellikle ticari mekanlarda ‘kullanıcı odaklı’ yaklaşımlar, tasarlanan kentsel mekanların yaşanabilir olmasını sağlayacaktır.

Bu çalışma kapsamında Aksaray Eski Terminal Binası’nın da bulunduğu alanda, kentsel dönüşümü ile ortaya çıkan kentsel tasarım projesi: Piri Mehmet Paşa Çarşısı üzerinden dönüşüm sorunları ele alınmıştır. Proje uygulamada tasarım süreçleri, kenti kent yapan aktörlerin ve proje paydaşların dönüşüm süreci içerisindeki yeri irdelenmiştir. Çalışma alanı ile uygulama sonucu ortaya çıkan; değişken ve kalıcı kullanıcı memnuniyeti, yapılanma koşulları, işlevsellik durumu ve projede gözlemlenen sorunlar değerlendirilmiştir. Çalışma

sonucu ortaya çıkan bulgulara göre, kentsel ve mimari sorunlarla birlikte, sosyal, ekonomik ve kültürel yapıya ait çözüm önerileri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kentsel Dönüşüm, Kullanıcı Odaklı Sağıklaştırma Yöntemleri, Aksaray-Piri Mehmet Paşa Çarşısı.

ABSTRACT

The city, just like the human being has been birth, growth and improvement stages, is a settlement that has soul, vitality and even gets sick. Since the existence of human being, the man at urban scale with his instinct of coexistence and socialization needed open air or covered spaces which were the gathering places within the city. Transportation points, streets and squares which are public living spaces have emerged in accordance with general needs. Many data such as developing technology, rapid population growth, social, economic and cultural changes, nature conditions, increasing needs and expectations, changing lifestyles have formed the variables of the city. The problems brought by all these qualitative and quantitative variables necessitated the necessity of urban transformation. Urban renewal is an evolving method with respect to city and user comfort. Within the scope of urban renewal, it is important that urban fabric can survive in the area requiring intervention, to obtain results, to preserve its historical characteristic and to provide social spaces that live in the entire city. The urban interventions that emerged at this point should be suitable for the purpose of rehabilitation and fulfill the needs of users. Permanent solutions should be produced to solve urban problems. User-oriented approaches, especially in commercial areas, make the designed urban spaces more livable.

Within the scope of this study, the renewal problems were discussed through the urban design project of Piri Mehmet Pasha Bazaar, which emerged with the urban renewal in the area where Aksaray Old Terminal Building is located. In the study, the design processes are examined in terms of the position within renewal process of the urban actors and the role of the project stakeholders. Variable and lasting user satisfaction as a result of application in the area, conditions of construction, functionality and problems observed in the project were evaluated. Urban and architectural problems were discussed as well as social, economic and cultural structure solution proposal according to the results of the research and study of the project.

Keywords: City, Urban Renewal, User Oriented Rehabilitation Methods, Aksaray-Piri Mehmet Paşa Bazaar.

1. Giriş

“Bir şeyi (yapıyı) her zaman sonraki daha geniş bağlamı içinde düşünerek tasarlayın. İskemleyi odanın içinde, odayı evin içinde, evi çevrenin içinde, çevreyi de kent planının içinde..”

Eliel Saarinen

Ruhu olan, yaşayan ve yaşanılan bir yerleşim birimi olarak ‘kent’, kısaca çok boyutlu yapısı ile sosyo ekonomik-kültürel etkenlerin fiziki çevreye etkisi olarak tanımlanabilir. İnsanın yaşam döngüsünden farklı olarak kent doğar, büyür, gelişir ve yıpranır. Kent zamanla eskime, çökme, işlevsel olarak çağın gerisinde kalma ve güncel ihtiyacı karşılayamama gibi durumlar yaşar. Ancak onarımlar yenilenmeler sayesinde nesiller boyu gelişerek ve değişerek aktarılır. Hayatın her noktasında var olan değişim ve dönüşüm, kent bazlı ele alındığında kentsel dönüşümü doğurur.

Kentsel çevrelerde nüfus artışına orantılı olarak çevresel algı değiştirme isteği de artış gösterir. Çünkü her birey kişisel oluşumunun parçası olarak kültürü ve o kültürün kazanımı olan bellek ile yaşadığı çevreyi kendine göre yönlendirmek, değiştirmek ister. Bu durum, kentsel dönüşümün ivme kazandığı günümüzde kent ötesinde ihtiyaçların ve çeşitliliğin artması olarak da düşünülebilir (Özmertyurt, Oral, 2018)

Doğal afet, savaş, göç, niteliksiz büyüme, sosyal uyum, küreselleşme, teknolojik gelişmeler, yaşam koşulları, altyapı, sosyal, ekonomik, kültürel ve politik değişimler kentsel çevreleri değişime uğratar. Kentsel çevrelerin işlevsel, yapısal veya strüktürel değişimi sonucu kentsel dönüşüm ortaya çıkar. Böylece, kentin müdahale gerektiren çevrelerinde iyileştirme, yenilenme, sağlıklılaştırma uygulamaları ile kent içerisinde sürdürülebilirliğin ve yaşam kalitesinin artırılması hedeflenir.

Dünya içerisinde yaşanan rekabet, kentsel eşiklerin rollerinin değişmesine olanak verir. Ulusal ve uluslararası yarış ile kentsel dönüşüm projeleri gerçekleştirilir ve ekonomi dinamikleştirilir (Köktürk, E., Köktürk, E., 2007). Kentsel dönüşüm projeleri çeşitli sektörler için geniş istihdam olanağı sunar. Bu süreç ile kentlerin gelişmesi amaçlanarak bir kurgu hazırlanır. Bütünüyle yeniden evrimleşen dünyada, kentsel çevrelerin önemi vurgulanır. Tüm aşamalar sonucunda olumlu – olumsuz markalaşma sağlanması amaçlanır.

Bu çalışmada müdahale gerektiren kentsel çevrelerde kentsel dönüşüm stratejileri ve uygulama biçimleri ele alınmıştır. Aksaray Piri Mehmet Paşa Çarşısı Örneği üzerinden kentsel

dönüşüm sorunları irdelenerek, kentsel dönüşüm ve paydaşların süreç içindeki yeri araştırılmıştır.

2. Kentsel Dönüşüm

2.1. Kentsel Dönüşüm Kavramı

“Kentsel dönüşüm” kavramı yapı üzerinde çeşitli nedenlerle meydana gelen yıpranmalar sonucu oluşan bozuk kent dokusunun sağlıklılaştırılarak yenilenmesi durumu olarak ve imar planı olmayan veya imar planına uygun tasarlanmamış yapıların imar planı sınırları içerisinde düzenlenmesi şeklinde tanımlamak mümkündür.

Mesleki ve bilimsel dizin incelendiğinde kentsel dönüşümün birçok farklı tanımlanmış biçimiyle karşılaşılabılır. Nitekim, Yenice (Yenice, 2014);: kenti meydana getiren bileşenler arasındaki dengenin bozulması sonucu ortaya çıkan ‘hastalıklı kent’e yönelik müdahale biçimi olarak kentsel dönüşüm tanımını ifade ederken; Linchfield: (İlkme, 2008); “kentsel dönüşümü, kentsel bozulma süreçlerini daha iyi anlama ihtiyacından doğan ve gerçekleştirilecek dönüşümde elde edilen sonuçların üzerinde uzlaşma” olarak; Couch (Couch, 1992), kentsel gelişimi hedefleyen aynı zamanda dinamik bir kent sürekliliği benimsemiş devingen yaklaşım olarak tanımlamaktadır. Tanımlarda da görüldüğü gibi kentsel dönüşüm, kentsel çevrelerin yönetimi, planlanması ve sorunlara getirilen kalıcı çözümleri kapsayan uygulama biçimidir.

Kentsel dönüşüm kademeli olarak gelişen bir dönüşüm sürecidir. Müdahale gerektiren kentsel çevre ile süreç başlar ve aşamalar sırasıyla ilerletilerek süreç yönetilir. Kentsel dönüşüm sürecini aşağıda belirtilen yedi aşama ile özetlemek mümkündür. Bunlar;

1. Müdahale gerektiren kentsel çevre analizi,
2. Kentsel dönüşüm uygulama yöntemi belirlemek,
3. Proje paydaşlarını belirlemek,
4. Proje alanı kurum ve kullanıcı haklarını tespit etmek,
5. Maliyet hesapları yapmak,
6. Proje paydaşları dahil edilerek proje tasarım kararı vermek,
7. Proje uygulama
şeklin de sıralanabilir.

2.2. Kentsel Dönüşüm Uygulama Yöntemleri

Müdahale gerektiren kentsel çevrelerin günümüzde giderek artması sonucu kentsel dönüşüm sıkça gündeme gelmektedir. Kentsel dönüşüm uygulama yöntemleri ise

sağlıklaştırma, yenileme, koruma, düzenleme, uyarlama, yeniden canlandırma ve yeniden geliştirme gibi uygulamalar alt başlık olarak ele alınır.

- Sağlıklaştırma (Rehabilitation): “Bir yerleşim yerinin tümünü ya da bir bölümünü, işlevlerini gereği gibi yerine getirilemez durumdan kurtarmak, özellikle oturulabilirlik niteliklerini yitirmiş ve eskimiş konut alanlarını daha üstün işgörü ölçütlerine kavuşturmak” olarak tanımlar (Özden, 2004).
- Yenileme (Renewal): Bu uygulamada müdahale gerektiren kentsel çevredeki dönüşüm proje alanının tümünün veya bir bölümünün yıkılıp yeniden inşa edilmesi söz konusudur.
- Koruma (Presarvation – Conservation): Kent içinde geçmişten gelen ekonomik, sosyal ve kültürel özelliklere sahip yapının fiziksel izlerinde yaşanan değişimler nedeniyle yok olmasının engellenmesi amacını taşıyan uygulama türüdür. Topluma fayda sağlanması gözetilerek sınırlı değişimlerle koruma yada özgün niteliği ile koruma yaklaşımını içerir (Polat, Dostoğlu, 2007).
- Düzenleme (Improvement): Bir kentin, bir kasabanın tümünün veya bir yerleşim yerinin bir bölümünün kendiliğinden gelişmesine engel olmak, bu gelişmeye toplum yararına biçim vermek amacıyla, yerleşim yerinin işlevleriyle toprak kullanımı arasında bir ilişki kurmayı öngören, geleceğe dönük kamusal bir eylem türüdür (Keleş, 1998).
- Uyarlama (Adaptasyon): Bu müdahale yönteminde modernize ederek koruma uygulanır. Çetiner; müdahale gerektiren kentsel çevreye ekonomik açıdan işlevsellik kazandırılması, kent ile bütünleştirilmesi ve fonksiyonel açıdan çağdaş koşullara uyarlanarak ekonomik ve sosyal yaşantıya katkı sağlanması amaçlanan koruma yöntemi olarak açıklar (Çetiner, 1985).
- Yeniden Geliştirme (Redevelopment): “Ekonomik ve yapısal özellikleri, iyileştirilmesine imkan vermeyecek ölçüde kötüleşmiş olan alt gelir gruplarının konutlarının yıkılması ve bunların oluşturduğu kent bölümlerinin yeni bir tasarım düzeni içinde geliştirilmesi” olarak tanımlar (Keleş, 1998).
- Yeniden Canlandırma (Revitalization): “sosyo-kültürel, ekonomik ya da fiziksel açılardan çöküntü süreci yaşamakta olan kentsel alan parçalarının, çöküntüye neden olan faktörlerinin ortadan kaldırılması ya da değiştirilmesi sonucu, tekrar hayata döndürülmesi ve canlandırılması” olarak tanımlar (Narlı, 2006).

Bu çalışmada tanımlanan uygulama yöntemleri dışında farklı kavramlar da bulunmaktadır. Birbirine benzerlik veya farklılık gösteren bu yöntemler, farklı kişilerce farklı şekilde sınıflandırılabilir.

2.3. Kentsel Dönüşümün Amaçları

Kentsel dönüşüm, müdahale gerektiren kentsel çevrelerde yenileme vizyonu savunularak ortaya çıkmıştır. Bu vizyon, kentin sorunlarına eşgüdümlü ve kalıcı çözümler üretilebilmek amacını içerir. Bu sebeple tüm süreç içerisinde birçok farklı mesleki disiplinin birlikte çalışması gerekir.

Kentsel dönüşüm, genel geçer beş temel amaca hizmet etmek üzere tasarlanmalıdır (Şişman, Kibaroglu, 2009; Roberts, 2000).

1. Hayatın gerekliliği olan değişim ve dönüşüm kent içerisinde de sürekli olarak devinim gösterir. Kentsel dönüşüm; kentin büyüyen, farklılaşan ve bozulan dokusunda, kenti oluşturan çok boyutlu yapısal öğelerin yeniden gelişmesi için olanak sağlamalı,

2. Kent içindeki toplumsal bozulma nedeni irdelenerek, ortadan kaldırılması için öneriler üretilmeli ve böylece kentsel bozulmanın önüne geçilmeli,

3. Kentsel çevrelerde ekonomik durgunluk sonucunda fiziksel ve toplumsal sarsıntılar ve hatta çöküntüler meydana gelir. Bu durum kent çapında gerilemeye yol açar. Kentsel dönüşüm ekonomik kalkınmayı sağlayarak kenti canlandırma modeli oluşturmalı,

4. Dönüşüm ile kentsel çevrelerin yaşam kalitesinin artırılması ve refahının sağlanması amaçlanarak stratejiler geliştirmeli,

5. Kentsel çevrelerin etkin biçimde kullanımını sağlamak ve plansız kentsel yayılımını önlemek olarak sıralanır.

3. Türkiye’de Kentsel Dönüşüm

Türkiye’de kentsel dönüşüm cumhuriyet dönemi ile başlayan sürece dayanmaktadır. 1920’lerde yaşanan ekonomik sarsıntılar ile kentsel değişiklikler yaşanmış ve yıkıp yeniden inşa etme gibi imar faaliyetleri gerçekleşmiştir (Gürler, 2003), 1950’lerde sanayi sektörüne yönelik tarım sektörünün yavaşlamasına sebebiyet vermiş ve buna bağlı olarak tarım sektöründe talebin azalmasına yol açmıştır. Bu durum kırdan kente göçü arttırmış, apartmanlaşma ve plansız kentleşme hareketini başlatmıştır (Şişman, Kibaroglu, 2009). 1970-1980 yılları arasında yenileme ve geliştirme süreci görülmektedir.

1980’lerde kentsel dönüşüm projeleri gündem haline gelmeye başlamıştır. Dikmen Vadisi Kentsel Dönüşüm Projesi, ilk kentsel dönüşüm projesi özelliğini taşıyan ve gecekondulaşan bölgenin ıslahı için hazırlanan bir projedir.

1980-1990 yılları arasında yaşanan politik ve ekonomik değişimler etkisi ile planlamalar yapılmıştır. Büyük ölçekte kazanç sağlama hedeflenerek konut projeleri üretilmiş, tarihi yapıların korunmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Ancak kamu kaynaklarını verimsiz şekilde kullandığı için kentsel gelişime uymayan yapılar artar duruma gelmiştir.

1999 Marmara depremi sonrası kentsel dönüşüm eylemi derin bir şekilde irdelenmiştir. 2003 yılında yasal düzenlemeler yapılmış ve ‘Toplu Konut İdaresi’ kurulmuştur. Ülke içinde yenilenmeye veya sağlıklılaştırılmaya ihtiyaç duyulan kentsel çevreler üzerinde çalışmalar amaçlanmıştır.

Günümüzde kentsel dönüşüm il ve ilçe belediyelerce, bu belediyelerinin yetki sahası dışında il özel idarelerince veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nca sit alanı ve tescilli alanlarla ilgili olarak kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarınca oluşturulan kanun, kural ve yönetmelikler çerçevesinde uygulanır.

4. Kentsel Dönüşüm Projesi Aksaray Piri Mehmet Paşa Çarşısı Örneği

4.1. Aksaray Coğrafi Konumu

İç Anadolu Bölgesi’nin Orta Kızılırmak kesiminde yer alan Aksaray; kuzeyde Ankara, batıda Konya, doğuda Nevşehir, kuzeydoğuda Kırşehir ve güneydoğuda Niğde illeri ile çevrilidir. Yüzyıllardır doğu, batı, kuzey ve güney kesiştiği aksta bulunmaktadır.

Aksaray kenti, deniz seviyesinden 980–1000 m. yükseklikte, 37-38 kuzey enlemleri ile 33-35 doğu boylamları arasında ve 7997 km.²’lik yüz ölçüme sahip bir yerleşim yeridir. (Topal, 2009)

4.2. Aksaray Tarihi

M.Ö. 9-8 binli yıllar arasında ilk köy yerleşimleri arasında bulunan Aksaray-Aşıklı Höyük’te Akeramik Neolitik Çağ’a ait yapılaşma evreleri arkeolojik kazılarla gün ışığına çıkarılmıştır (Esin, 1996). Aşıklı Höyük kazılarında 10 bin yıl öncesine dayanan ticarete dair bulgular ortaya çıkarılmıştır. (Gül, 2013)

Eski Tunç ve Asur Ticaret Kolonileri Devrinde (M.Ö. 3-2 binli yıllar) önemli ticaret merkezleri arasında bulunan Acem Höyük, Aksaray kentinde yer almaktadır (Erdal, 2014).

M.Ö. 8 binli yıllarda iskan edilen Aksaray, Hitit, Pers, Helenistik Dönem, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluğu egemenliği altında bulunmuştur. Cumhuriyet Dönemi'ne kadar Konya'ya ve sonra Niğde'ye bağlanmıştır. 1989 yılında ise vilayet olmuştur (Şekil 1).

Yapılan çalışmalara göre kentin adı, İlk Çağ'da 'Garsaura' ve Hititler de 'Kursaura', 'Nenessa' olarak geçmektedir. Hasandağı'nın hemen yanında yer alan 'Garsauritis' bölgesinin antik dönemde başkenti olan Aksaray, Anadolu'nun düğüm noktasını oluşturur (Gülçur, 1994).

Kapadokya Kralı Archeleos zamanında ise kente 'Archelais' adı verilmiştir. Selçuklular Dönemi'nde 'Aksaray' adını almıştır (Gül, M., F., 1824).

Şekil 1: Eski Kent Merkezi, Aksaray (Aksaray Belediyesi, 1940).

4.3. Piri Mehmet Paşa Çarşısı

Piri Mehmet Paşa Çarşısı kent merkezinde, kentin ticari aksı üzerinde konumlanmaktadır. Toplam 22,000 m² inşaat alanına sahip projenin kuzeybatısında Aksaray Meydanı'na çıkan Bediüzzaman Caddesi, güneydoğusunda kentin ikinci ve en büyük alışveriş ve iş merkezi, güneyinde Konya – Aksaray Yolu ile birleşen ana yol hattı Atatürk Caddesi yer almaktadır (Şekil 2).

Şekil 2. Kentsel Dönüşüm Proje Alanı (URL 2).

Piri Mehmet Paşa Çarşısı Kentsel Dönüşüm Projesi; eski terminal bölgesi üzerinde uygulanmıştır. Aksaray kent merkezinde bulunan terminal yapısının kentin farklı bir bölgesine taşınmasıyla, var olan eski yapı terk edilmiştir. Bu bağlamda terkedilen yapı işlevini yitirmiş ve çöküntü bölgesine dönüşmüştür. Bu dönüşüm kentsel çevreyi olumsuz etkilemiştir ve bu nedenle bölgenin işlevsel değişim ve ekonomik sağlıklılaştırma ile güncel koşullara uygun şekilde dönüştürülmesi planlanmıştır.

Taşpazar Mahallesi'nde yer alan çalışma bölgesi 7634 ada 13 parselde yer alır. Güneyde Atatürk Caddesi, doğusunda Bediüzzaman Caddesi, kuzeyinde 809. Sokak ve batısında 811. Sokak ile sınırlıdır. Projenin ilk aşamasında gerekli bölge analizi yapılarak Aksaray Belediyesi İmar ve Şehircilik ŞişKomisyonu tarafından ticari olarak kullanılan alanın yinelenerek ticari fonksiyonunun devam ettirilmesi kararı alınmıştır. Proje bölgesi içerisinde 112 dükkan, 26 ofis ile toplamda 138 ticari yapı bulunmaktadır. Bölge üzerinde var olan terminal yapısı ada sınırı izlerinden oluşmaktadır (Şekil 3). Uygulandığı dönem koşullarına uygun şekilde yatay mimariye sahip bölge orta avluludur.

Aksaray Belediyesi Terminal Bölgesi kentsel dönüşüm projesini oluşturmak için mülkiyet sahipleri, yatırımcılar, belediye ortaklığında sağlıklılaştırma süreci başlatılmış ve bölgede bulunan kullanıcıların ve hak sahiplerinin katılımlarıyla görüşmeler düzenlenmiştir. Bu görüşmelerde; imar hakları, mülkiyet durumu, bölge etüt çalışmaları, finansman modelleri, proje zamanlaması, proje tanıtımı yapılmış ve genel bilgiler verilerek projenin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. Bölge üzerinde korunacak nitelikte bir yapı bulunmadığı için

yapıların yıkımı kararı gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 2014 yılında başlatılmıştır. Alınan kararlar doğrultusunda projeler;

- Yüklenici Firma: Serkan Ozan
- Mimari Proje: Çelebioğlu Mimarlık
- Cephe Düzenlemesi: Ebru Ayşe Sımsıkı Arcan
- Peyzaj Düzenleme – Köşk Mescit – Kafe Düzenlemeleri: Mardin Artuklu Üniversitesi Öğretim Görevlisi A. Asım Divleli

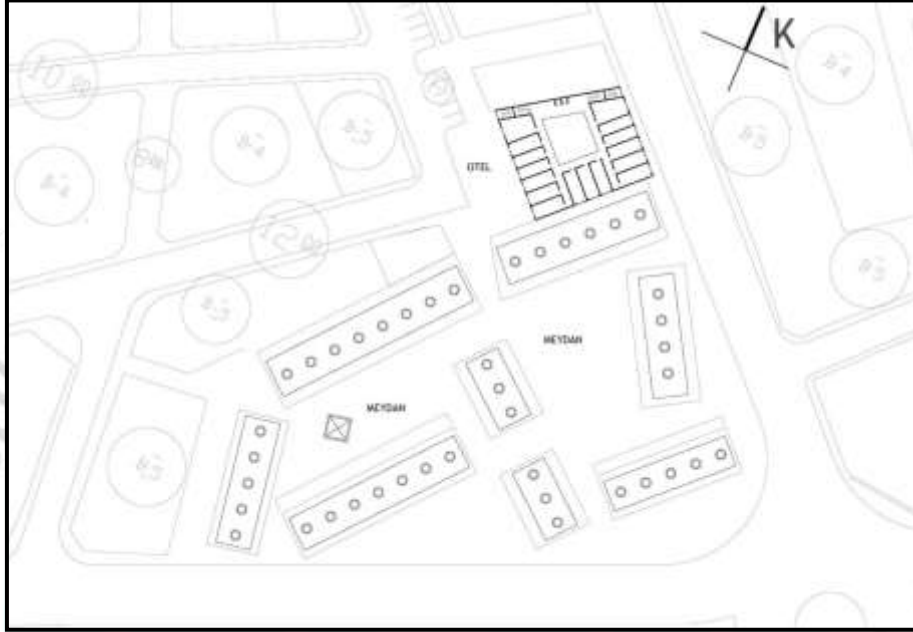
tarafından hazırlanmıştır ve böylelikle proje süreci başlatılmıştır. (Aksaray Belediyesi arşivi, 2019)

Şekil 3. Eski Terminal Bölgesi İmar Planı, Aksaray (Aksaray Belediyesi, 2019).

Çalışmada terminal bölgesinin avlulu yapısı göz önünde bulundurularak iç avlulu proje tasarımı önerilmiştir. Çevrede bulunan alışveriş mekanlarının devamı olacak şekilde ve bölgenin kültürüne uygun açık, dikey büyümenin aksine yatayda genişleyen bir proje tasarlanmıştır. Kent merkezinde konumlanması dolayısıyla cephe tasarımına oldukça önem verilmiştir. Yaya aksı, ulaşım bağlantıları, ticari alanlar ile kentsel çevrenin bütünleşmesi hedeflenmiştir.

Ofis mekanlarının üst aksa taşınması ile geçici kullanıcılar ile ilişkisi kesilmiştir. Böylece alışveriş aksı zemin katına ve ofis aksı birinci ve ikinci katlara konumlandırılarak birbirinden ayrılmıştır. Ayrıca proje görüşmeleri sırasında adanın kuzeyinde bulunan uzantısına da otel yapısı ilave edilmiştir (Şekil 4 ve Şekil 5)

Şekil 4. Terminal Bölgesi Kentsel Dönüşüm Projesi'nde Vaziyet Planı, Aksaray
(Aksaray Belediyesi, 2019).

Şekil 5. Terminal Bölgesi Kentsel Dönüşüm Projesi'nde Simülasyon 1, Aksaray
(Aksaray Belediyesi, 2019).

Kullanıcıya sunulan kentsel dönüşüm projesi kısmen eleştiri almış olsa da oldukça beğeni toplamıştır. Ancak idari sebeplerden ötürü Aksaray Belediyesi ve proje paydaşları arasında geçen görüşmeler sonucu önerilen proje aşamalı olarak değişmiştir; ancak bu değişim kullanıcılara sunulmamıştır.

Projenin ikinci aşamasında;

- Tonoz çatıdan vazgeçilmiş, kırma çatı yapılmıştır.
- Belirgin çatı havalandırmaları kaldırılmıştır.
- Cephe malzemeleri değiştirilmiştir.
- Avlularda yaya aksları zenginleştirilerek süs havuzları eklenmiştir.
- Güneş kırıcılar daha modern tarzda dizayn edilmiştir.
- Arkada konumlandırılan iki blok birleştirilmiştir.
- Vaziyet planında güneybatıda bulunan blok ve kuzeyde bulunan iki bloğa bir kat ilave edilmiştir.
- Vaziyet planında kuzeydoğuda bulunan bloğun yola yaptığı açısı değiştirilerek yol ile paralellik sağlanmıştır.

Şekil 6. Terminal Bölgesi Kentsel Dönüşüm Projesi'nde Simülasyon 2, Aksaray

(Aksaray Belediyesi, 2019).

Projenin üçüncü aşamasında;

- Çatı kaplama malzemesi saydamlaştırılarak güneşi absorbe etmesi sağlanmıştır.
- Peyzajda düşünülen havuzlar kaldırılmıştır.
- İç avluya meydan kafe projesi ilave edilmiştir.
- Cephe malzemeleri değiştirilmiştir.

Şekil 7. Terminal Bölgesi Kentsel Dönüşüm Projesi'nde Simülasyon 3, Aksaray
(Aksaray Belediyesi, 2019).

Projenin dördüncü aşamasında;

- Cephe malzemeleri değiştirilmiştir.
- Blokların cephesi farklı renklerde dış cephe boyası ile boyanmıştır.
- Her blokta farklı güneş kırıcı uygulanmıştır.
- Blokların zemin katında bulunan alışveriş mekanları için farklı kemer sistemi uygulanmıştır.
- Kuzeyde birleştirilen iki blok yekpare hale getirilmiştir.

Şekil 8. Terminal Bölgesi Kentsel Dönüşüm Projesi'nde Simülasyon 3, Aksaray
(Aksaray Belediyesi, 2019).

Şekil 9. Piri Mehmet Paşa Çarşısı, Aksaray (Aksaray Belediyesi, 2019).

5. Sonuç

Yaşamın her alanında değişim ve dönüşüm kaçınılmaz olmuştur. Tarih boyunca kenti kent yapan eşikler çeşitli nedenler ile yıpranmış, hasar görmüş ve işlevini yitirmiştir. Böylece müdahale gerektiren kentsel çevrelerin sağlıklılaştırılması ihtiyacı doğmuştur. Ortaya çıkan ihtiyaçlar çerçevesinde uygulanan sağlıklılaştırma ile kentsel sorunlara kalıcı çözüm getirerek kentin kalkınması amaçlanmıştır. Ancak günümüzde kentsel dönüşüm kapsamındaki kazanç odaklı tutum, proje alanı için doğru veya yanlış müdahaleleri tercih edilebilir kılmaktadır. Proje

sürecinde hızın önem kazandığı dolayısı ile kullanıcıların ve proje paydaşlarının sürece kısmen dahil edildiği uygulama biçimleri tercih edilmektedir.

Buna bağlı olarak ele alınan projenin, kentsel dönüşümün amaçlarına ulaşılabilirliği değerlendirilmiştir.

Çalışmalar sonucunda; ‘kullanıcı odaklı sağlıklılaştırma’ yaklaşımında dikkat edilmesi gereken yöntemler ve parametreler hakkında genel kanılara varılmış ve projeye ait özellikler ve sorunlar ile ilgili sonuçlar elde edilmiştir.

“Kullanıcı odaklı” sağlıklılaştırma yaklaşımlarındaki genel yöntemler hakkında çıkarılan sonuçlar aşağıda aktarılmaktadır.

- Kentsel çevrelerin sorunları için geliştirilen kullanıcı odaklı çözümler genellikle kentsel ve mimari ölçekte sorunlarla birlikte sosyo ekonomik ve kültürel yapıya ait sorunlara da çözümler üretecek şekilde bütüncül bakış açısıyla ele alınması gerekmektedir.
- Kentsel ve mimari ölçekte oluşan sorunlara yönelik sağlıklılaştırmalarda; uygulanacak müdahale yöntemlerinin niteliği için önlemler alınarak ve kullanıcıların haklarını göz önünde bulundurarak doku içerisinde yaşamlarını sürdüreceği yaklaşımlar geliştirilmelidir.
- Kullanıcıları eğitim ve ekonomik düzeylerini yükseltecek sosyal oluşumlar ve örgütlenmeler önerilmektedir. Örgütlenme hiyerarşisi oluşturulmalı ve süreç yönetimi düzenlenmelerinin geliştirilmelidir.

Piri Mehmet Paşa Kentsel Dönüşüm Projesi’ne ait sorunlar ve çözümleri hakkında varılan sonuçlar;

- Kent merkezinde konumlanan bölge, sosyo ekonomik-kültürel, kentsel ve mimari açıdan sorunlar içermektedir. Kentsel dokunun içinde bulunduğu sosyal yapı, işlev değişikliği ve tarihi izleri silerek yok eden tasarımlardan olumsuz etkilenmiştir.
- Tasarlanan işlev ile ekonomik kalkınma amaçlanmış ancak hesaplanan rayiç bedelin yükselerek projenin sonuçlanması, bölgenin atıl kalmasına sebebiyet vermiştir.
- Mimari ölçekte, önerilen kentsel dönüşüm projesi ile uygulanan proje arasındaki uyumsuzluk gibi nedenlerden kaynaklı sorunlar ortaya çıkmıştır.
- Makro ölçekte yenilikleri içeren kentsel tasarım projesinin, sosyal ve yasal-yönetmelik boyutları kapsamlı olarak değerlendirilmemiştir.
- Sonuç olarak birbiriyle tek bir mimari dile sahip olamayan parçalı projeler ortaya çıkmıştır.

- Bölgenin canlandırılması ve kente geri kazandırılması için kullanıcı odaklı sağlıklılaştırma modeli önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Aksaray Belediyesi, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü Arşivi

Couch, C., (1992), Urban Regeneration in Europe, Ed. Couch, C., Fraser, C., Percy, S. Blackwell Publishing, London.

Çetiner, A., (1985), “Yerleşme Alanlarında Planlama Yenileme, Şehircilik”, İTÜ Matbaası, Gümüşsuyu.

Erdal, Z., (2014). “Aksaray’da Türk Devri Mimarisi” Doktora Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.

Esin, U., (1996), “On Bin Yıl Öncesinde Aşıklı: İç Anadolu’da Bir Yerleşim Modeli”, Tarihten Günümüze Anadolu’da Konut ve Yerleşme, İstanbul.

Gül, M., F., (2013), “Aksaray Şehrinin İktisadi Tarihi Hakkında Bir Deneme”, Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı, No: 14, Çanakkale.

Gül, M., F., (2012), “Aksaray Azmi Milli Türk Anonim Şirketi” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

Gülçur, S., (1994), “Aksaray, Niğde ve Nevşehir İlleri 1993 Yüzey Araştırması”, XII. Araştırma Sonuçları Toplantısı, Ankara.

Gürler, E., (2003), “Kentsel Yeniden Üretim Süreci Üzerine Karşılaştırmalı Çalışma: İstanbul Örneği”, Kentsel Dönüşüm Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Yıldız Teknik Üniversitesi Basım-Yayın Merkezi, İstanbul.

İlkme, M., (2008), “Kentsel Dönüşüm ve Bursa Raporu”, TMMOB Şehir Plancıları Odası Bursa Şubesi, Bursa.

Köktürk, E., Köktürk, E., (2007), “Türkiye’de Kentsel Dönüşüm ve Almanya Deneyimi”, 11. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Ankara.

Özden, P. (2004), “Sağlıksız Yapı Stoğunun İyileştirilmesi Sürecinde Kentsel Tasarım: Malzeme, Estetik, Görsellik Öğelerinin Kullanımı”, SPO Mart Bülteni.

Ergun, N., (2005), “Şehir Yenileme Ders Notları”, 2004-2005 Bahar Yarıyılı, İTÜ, İstanbul.

Özmertyurt, G., Oral, M., “Kentlerdeki Kamusal Boşlukları Yeniden Değerlendirme Sorunsalı; Konya Örneği”, Artium Dergisi.

Polat, S. ve Dostoğlu, N., (2007), “Kentsel Dönüşüm Kavramı Üzerine: Bursa’da Kükürtlü ve Mudanya Örnekleri”, Uludağ Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dergisi, Bursa,

Roberts, P.. (2000). “The Evolution, Definition and Purpose of Urban Regeneration. Urban Regeneration, A Handbook”, Edite by. Roberts and Sykes, London: Sage Publications.

Şişman, A. ve Kibaroglu, D., (2009), “Dünyada ve Türkiye’de Kentsel Dönüşüm Uygulamaları”, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı.

Topal, N., (2009), “Anadolu Selçukluları Devrinde Aksaray Şehri”, İl Özel İdaresi Kültür Yayınları No:2, 1.Baskı, Ankara.

IN GEORGIA URBANISM IS JUST BEGINNING TO EMERGE

Nana SOLOGASHVILI

Ilia State University – Tbilisi, Georgia

ABSTRACT

It is not a secret to anyone that the process of global urbanization is already a recognized trend and fact. Circles of megacities are increasingly diverging on the surface of the earth, as if traces from grains that had long fallen on the water surface. Some people like these processes, and some people sound the alarm and are going to leave for the forests, but the trend of transferring life to the cities is obvious. Different localities at opposite ends of countries and continents have passed their path of development and look into the future with different eyes. Georgia has a complex and complicated history of urban planning and development of urban women. A textbook example of such a cultural overlay was the development format of Tbilisi, which looks like a huge hodgepodge in which everything is mixed, and the invisible hand continues to add new ingredients to this dish. So what is the fate of the world and Georgian urban women? What cities should be in order for them to grow old and raise children?

Keywords: Urbanism, Tbilisi, Urban Life

EDİRNE
5-7 NİSAN 2019

COMPARISON OF THE STRUCTURAL and AC IMPEDANCE PROPERTIES of PIn/Na₂SiO₃ and PIn/Na₂B₄O₇ COMPOSITES

İbrahim İncedal

Yildiz Technical University

Arş.Gör. Seda Erdönmez

Yildiz Technical University

Arş.Gör. Yaşar Karabul

Yildiz Technical University

Arş. Gör. Dr. Mehmet Kılıç

Yildiz Technical University

Prof. Dr. Orhan İçelli

Yildiz Technical University

Doç. Dr. Zeynep Güven Özdemir

Yildiz Technical University

ABSTRACT

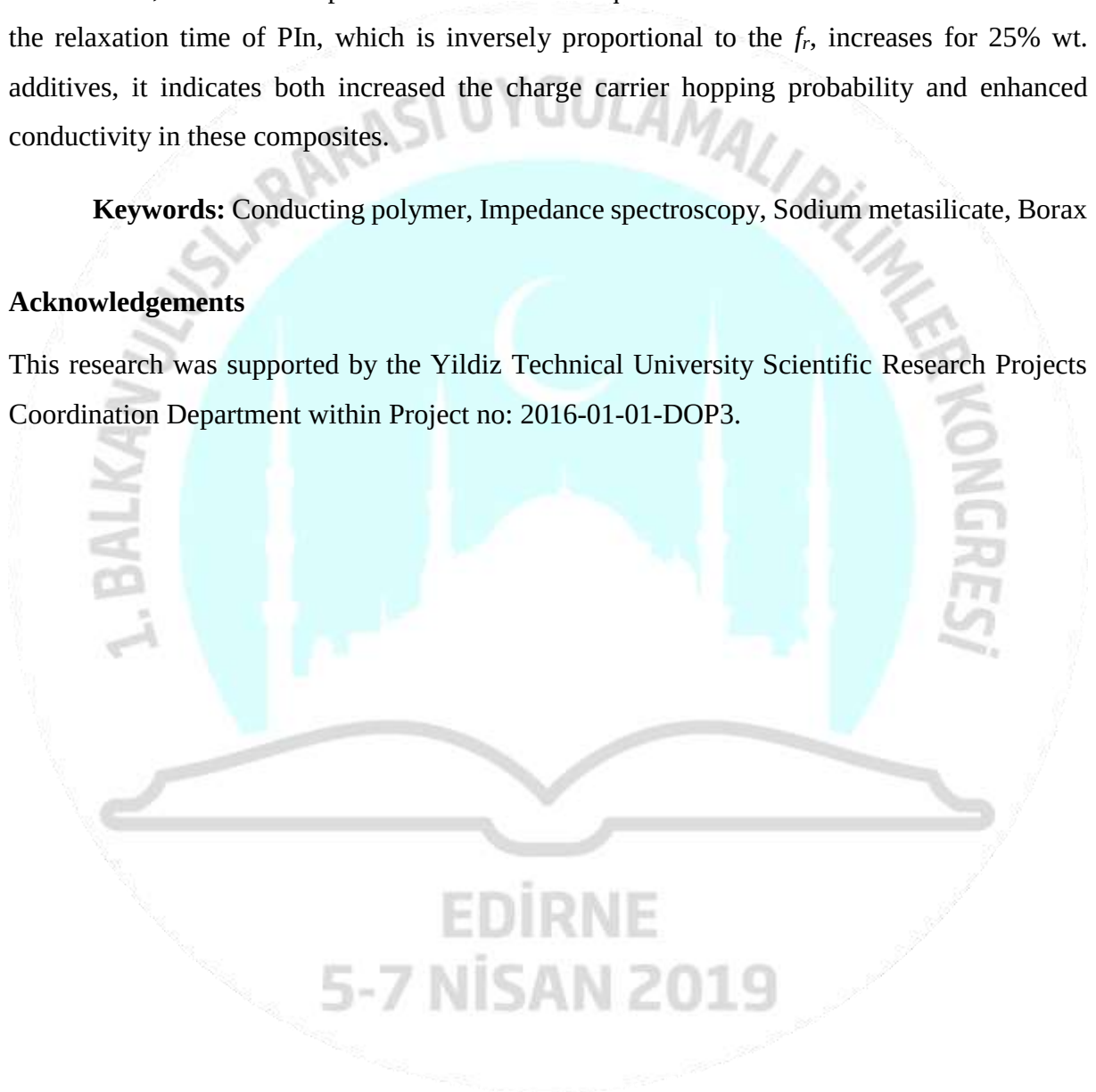
In the present study, the influences of low-cost sodium metasilicate (Na₂SiO₃) and borax (Na₂B₄O₇) addition on the structural and ac electrical parameters of polyindole (PIn) conducting polymer were discussed. The conducting polymer was synthesized by chemical polymerization process and these inorganic additives were added to the conducting polymer with different weight percentages varying between 0 and 50 by mechanical mixing. The structural analysis of the pure PIn and PIn/inorganic composites were performed by using Scanning Electron Microscopy (SEM) and Fourier Transform Infrared (FTIR) spectroscopy technique. The alternative current (ac) impedance of the samples prepared in the study were determined by impedance analyzer between 20 Hz and 10 MHz at 296K. The real component of the ac impedance (Z') of PIn decreased with increasing Na₂SiO₃ and Na₂B₄O₇ addition up to 25% additive and then increased and exceeded the pure PIn's Z' value at the low and mid-

frequencies. The highest decrease in the Z' observed for the 25% $\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7$ additive at low frequency region implies that 25% $\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7$ additive considerably increased the dc bulk conductivity of the PIn. Similar to Z' characteristics, Z'' versus frequency curves exhibited a relaxation peak at a particular frequency, f_r . Initially, the relaxation frequency shifts toward the higher frequencies as the additive percentage increases up to 25% and when the additive weight reaches 50%, the relaxation peak observed at low frequencies for both additive materials. Since the relaxation time of PIn, which is inversely proportional to the f_r , increases for 25% wt. additives, it indicates both increased the charge carrier hopping probability and enhanced conductivity in these composites.

Keywords: Conducting polymer, Impedance spectroscopy, Sodium metasilicate, Borax

Acknowledgements

This research was supported by the Yildiz Technical University Scientific Research Projects Coordination Department within Project no: 2016-01-01-DOP3.

CLASSIFICATION OF MINERAL CONTENT OF THE SERUM IN SHEEP WITH HYDATID CYSTS USING MACHINE LEARNING ALGORITHMS

Hülya Gürçay

Yildiz Technical University

Doç. Dr. Ersoy Öz

Yildiz Technical University

Kenan Kam

Van Yüzüncü Yıl University

Prof. Dr. Nihat Mert

Van Yüzüncü Yıl University

Prof. Dr. Orhan İçelli

Yildiz Technical University

ABSTRACT

In this study cut sheep slaughter of Ozalp district of Van province were used as material. Control and experimental groups have been created during the slaughter process. The blood of animals were immediately taken and internal organs of each animal were examined for hydatid cysts. After the slaughter of 15 sheep without hydatid cysts in the liver were used as control group while 24 sheep with hydatid cysts in the liver, they were designated as the experimental group. Blood samples were collected from all animals and all numbered. The analysis of mineral levels of sera were done with the typical Optima 7000 DV ICP-OES. The amounts of Ca, Na, K, Fe, Cu, Zn, Mg, Mn, and levels of heavy metal Cd were detected. In addition to this data, an outcome variable was defined which takes the value of 1 for 24 sheep with hydatid cysts and 0 for of 15 sheep without hydatid cysts. The aim of this study is making classification with Ca, Na, K, Fe, Cu, Zn, Mg, Mn and Cd levels in blood samples taken from sheep to predict whether it has cyst . As classification algorithms, logistic regression, decision tree, support vector machines and k-nearest neighbors methods were used. The system was trained and tested

using 5-fold cross validation. Classification successes of models obtained with data of 15 sheep without hydatid cysts and 24 sheep with hydatid cysts.

Fine Tree is the most efficient algorithms with 94.9% correct classification performance.

Medium Gaussian SVM; 92.3% correct classification performance,

Logistic Regression and Cosine KNN; 87.2% correct classification performance.

Keywords: Cysts, Machine Learning Algorithms, Logistic regression

ÇANAKKALE KENT MERKEZİNDE AÇIK YEŞİL ALANLARIN SOSYO-KÜLTÜREL VE ZAMANSAL DEĞİŞİMİ

Arş. Gör. Mehmet İlkan Bayrak

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Arş. Gör. Merve Temiz

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. Alper Sağlık

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Prof. Dr. Abdullah Kelkit

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Öğr. Gör. Elif Sağlık

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

ÖZET

Kent; fiziksel ve doğal çevre, insan ve onun çeşitli etkileşimleri ile değişiklik gösteren yerleşim alanlarıdır. Kentlerin sürekliliğini sağlaması ve gelişimi doğal çevrenin sunmuş olduğu imkanlar ile doğru orantılıdır. Doğal ve fiziksel çevre ile oluşan kentler; farklı medeniyet ve kültür etkileşimleri, savaşlar, teknolojik gelişmeler, depremler gibi birçok nedenle önemli değişiklikler yaşamaktadır. Kentsel gelişim sürecinde bu değişikliklerin, özellikle tarihsel ve kültürel faktörlerin etkisi oldukça büyüktür. Kentsel ve zamana bağlı bu gelişim sürecindeki farklılıkları tespit edebilmek için gerekli olan tüm planlama çalışmaları yapılmalıdır. Kentsel alanlardaki açık yeşil alanlar, belirli bir sistematik içerisinde mekansal, toplumsal ve zamansal olarak ele alınıp çözümlenmelidir. Açık yeşil alanlardaki zamansal değişimin sürekliliği, mekanların ve çevreledikleri elemanlar ile de ilişkilidir. Zaman içerisinde gözlenen değişikliklerin sürekliliği kentsel kimliğin var olmasına ve kentsel bellek oluşumuna katkı sağlar. Yaşanılan her kültürel değişim, mekan kullanımlarını ve mekan algısını yakından ilgilendirir. Böylelikle açık yeşil alanların içerisinde barındırdıkları kültürel tanımlamalar, değişimler kentleşme sürecini de büyük ölçüde etkiler. Önemli kültürlerle ev sahipliği yapan

Çanakkale kenti, tarihsel süreçte farklı medeniyetler ve toplumların izlerini taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı Çanakkale kent merkezinde bulunan açık yeşil alanlarda farklı medeniyetlerin sosyo-kültürel ve zamana bağlı olarak nasıl değişimler sergilediğini belirlemektir. Araştırmanın yöntemini, Çanakkale'nin tarihsel sürecinde ev sahipliği yaptığı kültürlerle ait veri toplama, elde edilen verilerin analiz ve değerlendirme aşamaları oluşturmaktadır. Araştırma alanı ile ilgili yazılı dökümanlar, resim ve fotoğraflar temin edilmiştir. Elde edilen veriler ile tarihsel süreç kapsamında karşılaştırmalar yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda Çanakkale kent merkezinde bulunan açık yeşil alanların farklı medeniyetlere ait kullanımlarının zamanla değişiklik gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Açık Yeşil Alan, Zamansal Değişim, Kültürel Etkileşim, Çanakkale

GİRİŞ

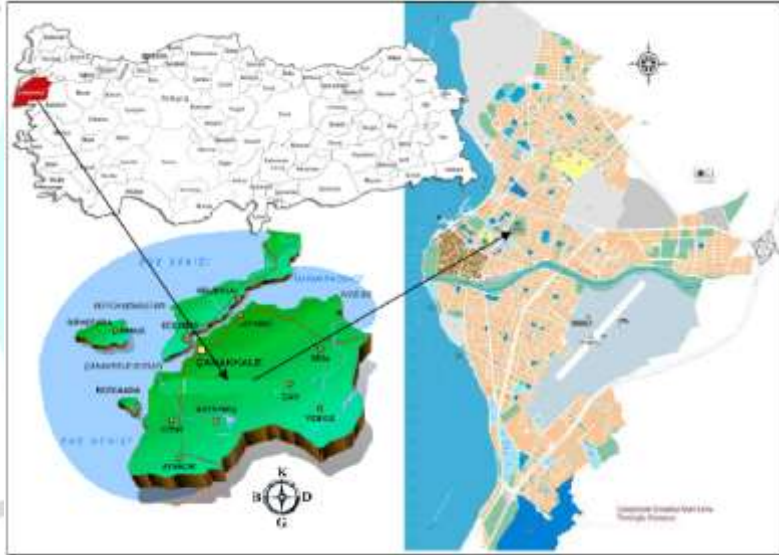
Kentler toplumu ilgilendiren her türlü sosyo-kültürel alanlarda insanlar üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Kentler bireylerin birlikte hareket edebilecekleri, özgürce kendilerini ifade edebilecekleri, kendi kültürlerini yaşayıp paylaşacakları alanlardır. Kentlerin oluşumu, oluşma nedenleri ve gelişimi uzun süreçlerde gerçekleşen olgudur. Lynch (2010)'a göre kent, uzun zaman içinde algılanabilen, duyularla deneyimlenemeyen keşfedilmeyi bekleyen manzaralardır. Bireylerin yaşamlarını devam ettirebilmeleri için sürekli değişikliğe uğrayan alanlardır. Bookchin (1999) kenti, biyolojik yakınlığın toplumsal yakınlık olarak değiştiği tarihi bir kesit olarak tanımlamaktadır. Kentler tüm fiziksel ve sosyo-kültürel deneyimlerini sonraki nesillere aktararak geçmişe dayalı bir bütünlük gösterirler. Kent içerisinde yaşayan bireylerin bulunduğu coğrafi konumun doğal koşullarını yansıtarak ve içerisinde yaşayan bireylerin aynı odakta bir araya geldiği ve etkileşim halinde bulunduğu mekanlar olarak tanımlanır (Mumford, 1938).

Türkoğlu (2008)'e göre kentleşme, kentte yaşayan bireylerin artması, kent sınırlarının büyümesi ile birlikte bireyler arasında örgütlenmenin ve paylaşımların arttığı birikim sürecidir. Aynı zamanda kentleşme bireyler arasında oluşan paylaşım ve toplumsal ilişkiler sonucu birbirleri arasında oluşan değer yargılarında, sosyo-kültürel özelliklerindeki değişimlerin sürecidir (Keleş, 1980). Kartal (1982), kentleşme sürecinin ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak meydana geldiğini ve bu gelişimlerin bireyler arasındaki değişimlere neden olduğunu ifade etmiştir.

Kentleşme ise toplumda yaşayan bireylerin özünü kavraması ve birey olarak özgür bir şekilde yaşamlarını devam ettirmeleri anlamına gelmektedir. Demir (2008), kentleşme kavramını kent yaşamı içerisindeki bireylerin etkileşimleri sonucu ortaya çıktığı değişimler olarak tanımlamaktadır. Kentleşmenin kırsaldan kente göç eden bireylerin topluma adapte olması, bütünleşmesi ve toplum içindeki değişimi olduğunu ifade etmiştir. Trancik (1986), günümüzde meydana gelen kentsel gelişmenin ve dönüşümlerin kültürel dönüşümün birer aynası olduğunu anlatmıştır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma, farklı medeniyetlere ev sahipliği yapan tarihi ve kültürel birikimlerin kenti olan Çanakkale kent merkezi sınırları içerisinde yürütülmüştür (Şekil 1).

Şekil 1. Araştırma Alanının Konumu

Araştırma, Çanakkale kent merkezinin açık yeşil alanlarındaki sosyo-kültürel ve zamana bağlı değişimin değerlendirilmesi için üç aşamada hazırlanmıştır. Araştırmanın ilk aşamasını konu ile ilgili literatür taraması, ilgili yazılı ve görsel anlatımlı dökümanların elde edilmesi oluşturmaktadır. Daha sonra elde edilen belgelere göre Çanakkale kent merkezinin nasıl oluşum ve değişim süreçlerinden geçtiği incelenerek zaman içerisindeki farklılıklar karşılaştırılacaktır. Araştırmanın son aşamasında ise gözlenen değişimler ve değerlendirmeler açıklanmıştır.

BULGULAR

Çanakkale, M. Ö. 3000 yıllara dayanan yerleşim alanı olma özelliği ile farklı kültürlerle ev sahipliği yapmış tarihi bir kenttir. Hellespontos ve Dardanel ile isimleri ile bilinen Çanakkale zamanla toplumsal ve kültürel değişimler sonucunda şimdiki ismini almıştır.

Şekil 2. Çanakkale kenti yakın çevresinin yer şekli ve konum özellikleri (Koç, 2006)

Çanakkale Boğazı çevresinde konumlanan kent, arkeolojik varlığı, zengin tarihi ve kültürel birikimi, iklim özellikleri ile önemli bir yere sahiptir. Çanakkale kentinin kentselleşme sürecinin Çanakkale Boğazı etrafında gelişmesi ticaret ve sanayi ile ilgili çalışmaların yapılmasına da olanak sağlamıştır. Çanakkale kentinin gelişim süreci araştırılırken “Çanakkale’nin Kentsel Gelişimi (1462-2006) ile Fiziki Coğrafya İlişkisi” çalışmadan ve inceleme raporlarından yararlanılmıştır.

Çanakkale Kentinin Kuruluşu ve İlk Yerleşimi

Uyanık (2003)’e göre Çanakkale kentinin kuruluş ve ilk yerleşim dönemi 1462-1500 yılları arasında gerçekleşmiştir. 1453 yılında Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethetmesiyle birlikte denizlerden gelen saldırıları önlemek için bataklık bir alan doldurularak savunma amacıyla şimdiki Çimenlik Kalesi yapılmıştır. Kent savunma amacıyla kurulmuş ve yerleşimler başlamıştır (Sağlık, 2014).

Çanakkale Kentinin Büyüme Dönemi

1500-1700 yılları arasında, Çanakkale kentinin savunma ve garnizon misyonunda çıkıp yerleşime geçmesiyle Müslüman mahallelerin sınırları genişlemiş ve Rumlar ve Ermeniler olmak üzere iki etnik grup kente yerleşmişlerdir. Şimdiki Saat kulesi etrafında yerleşime geçen Rumlar denizcilik faaliyetleriyle uğraşmışlardır. Ermeni Kilisesi ve etrafına yerleşen Ermeniler ise el sanatları ve esnaflıkla geçimlerini sağlamışlardır. Ermeni Kilisesi ve Sarıçay arasında kalan açık alanlarda o dönemde en sanatları atölyeleri kurulmuştur ve ticaret Çarşı caddesine doğru ilerlemiştir (Koç, 2006), (Şekil 3).

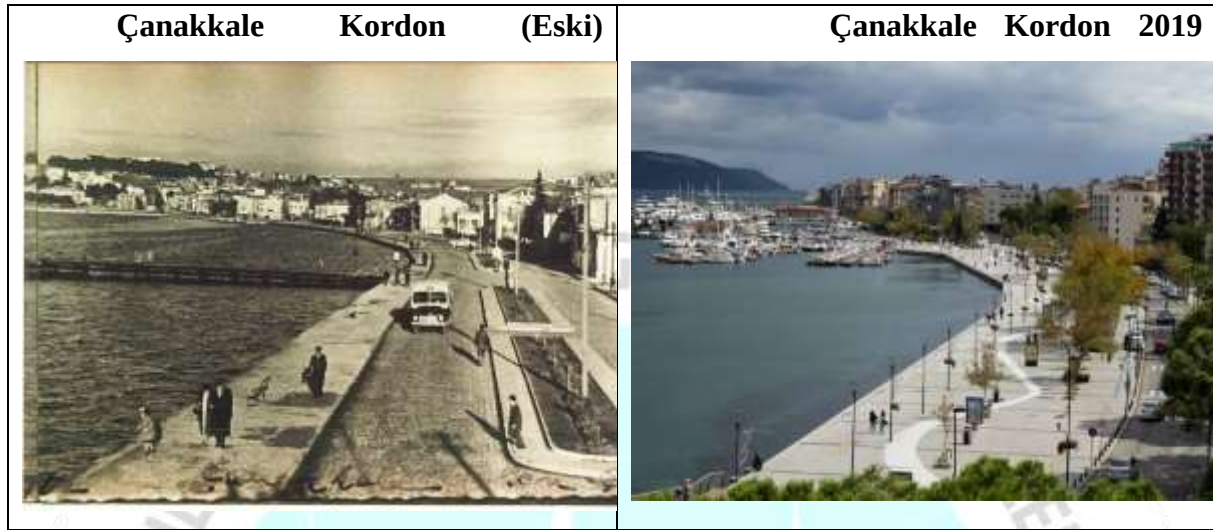

Şekil 3. Çanakkale Ermeni Kilisesi eski ve yeni hali

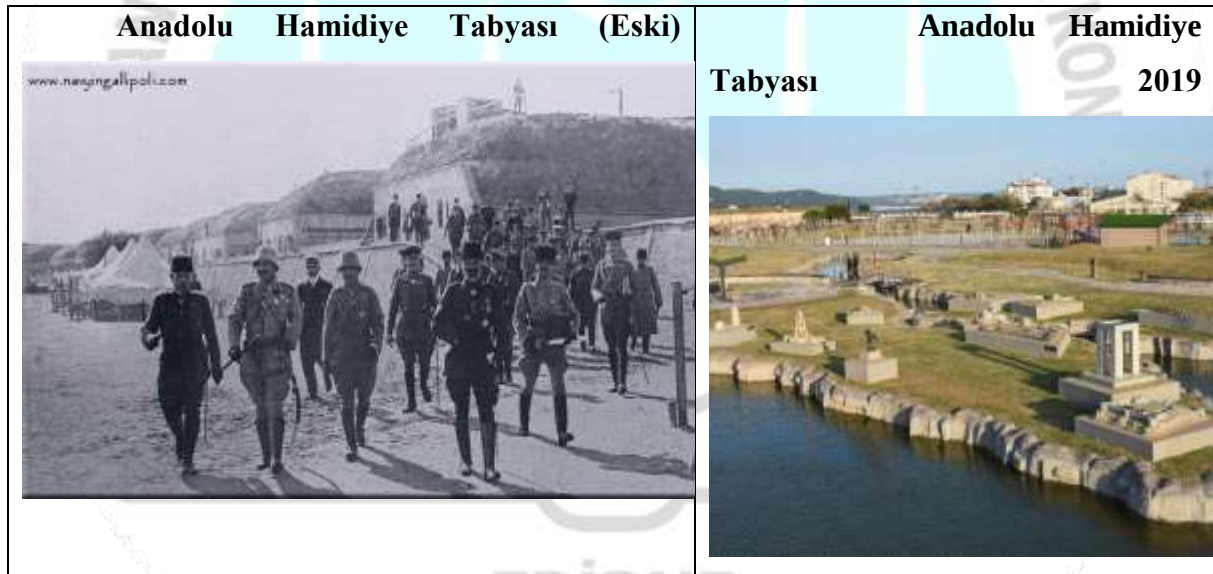
Çanakkale Kentinin Gelişme Dönemi

Çanakkale kenti 1700-1910 yılları arasında büyüme gelişim sürecine devam etmiştir. Ticari faaliyetlerin artmasıyla iki farklı etnik grup daha yerleşime katılmıştır. Sarıçay bölgesini ticaret faaliyetlerinin depo alanı olarak kullanmaya başlayan Yahudiler, kentin doğusuna yerleşmişlerdir. Bir diğer etnik grup ise kordon boyunca konak ve yalı inşa eden ve uluslararası gemilerle ticaretlerini yönlendiren Levantenlerdir. Çanakkale kenti, ticari gelişimle birlikte zenginleşip sosyal ve kültürel gelişime de başlamıştır. Çanakkale seramikleri sanatsal ve kültürel olarak değerini kazanmıştır. Bu dönemde kordon boyunda deniz sefaları yapılmaya başlamış, etrafındaki açık alanlarda çeşitli kültürel faaliyetlere yer verilmiş ve sanatsal aktiviteler gerçekleştirilmiştir. Yine aynı şekilde kordon boyu Museviler tarafından denize girme, piknik alanı olarak da değerlendirilmiştir (Şekil 4), (Koç, 2006). 1882-1886 yılları arasında II. Abdülhamit tarafından savunma amacıyla yaptırılan Anadolu Hamidiye Tabyaları

projelendirilerek 2018 yılında halkın kullanımına açılmış, müze ve rekreasyon alanı olarak faaliyet göstermektedir (Şekil 5).

Şekil 4. Çanakkale Kordon Boyu eski ve yeni hali

Şekil 5. Çanakkale Anadolu Hamidiye Tabyası eski ve yeni hali

Çanakkale Kentinin Sosyal Değişimi

1900'lü yılların ilk döneminde yaşanan savaşlar ile birlikte Çanakkale kentinin sosyal olarak geliştiği bir dönem yaşanmaya başlamıştır. Kent ticaret faaliyetlerinin yoğun olduğu dönemden çıkmış ve savunma amacıyla yeniden güçlenmiştir. Balkan Savaşları, Kurtuluş Savaşı, Dünya Savaşları ve Çanakkale Savaşları sonrasında doğrudan etkilenen Çanakkale kentinde sosyal ve kültürel değişimler ortaya çıkmıştır. Farklı etnik grupların da bulunduğu kent bir süre bu grupların büyük bir çoğunluğu tarafından terk edilmiştir ve çoğunluğu Müslüman olarak kalmıştır (Koç, 2006). 1840'lı yıllarda İngiliz bir aile olan Calvert ailesi

Çanakkale boğazına hakim bir şekilde konak ve bahçesini konumlandırmıştır. Savaş, yangın gibi olumsuz süreçlerden geçen ve çok az bir bölümü geriye kalan İngiliz bahçesi, bugün Halk Bahçesi olarak bilinen alan ise 1938 yılında kamulaştırılarak halkın kullanımına açılmıştır (Şekil 6).

Şekil 6. Çanakkale Halk Bahçesi eski ve yeni hali

Çanakkale Kentinin İlk Planlaması

1945 yılından sonra 2. Dünya savaşının da sona ermesiyle kentteki savaş hali ortadan kalkmıştır ve ilk imar planı yapılmıştır.. Açık yeşil alanları oluşturan ilk otogar alanı, sanat okulları, karayolları, kent içi cadde ve bulvarlar, meteoroloji, eski devlet hastanesi, DSİ gibi kurumlar inşa edilmiştir (Koç, 2006). Devlet hastanesi ve çevresini oluşturan açık yeşil alanlar yeterli kapasite olmaması sebebiyle bugünkü Kepez bölgesine taşınmış ve faaliyetlerine başlamıştır (Şekil 7). Önemli bir açık alan olan ve Eski Müslüman Mezarlığı üzerine planlanan Cumhuriyet Meydanı toplumsal bilinç yaratma amacıyla şeklini almıştır.

Şekil 7. Çanakkale Devlet hastanesi eski ve yeni hali

Çanakkale Kentinin Göç ile Büyüme Dönemi

1965-1980 döneminde ülkede yaşanan göçler ile birlikte Çanakkale kentinde de köyden kente ve diğer bölgelerden kent merkezine göç başlamıştır. Nüfus artışı ile birlikte mevcut yapılaşmalar yerini daha büyük binalara vermiştir (Koç, 2006). 1978 yılında merkezi olarak faaliyet kazanan işlevler Cumhuriyet Meydanı, Saat Kulesi, İskele Meydanı gibi açık alanlar konumlanmıştır (Uyanık, 2003).

Çanakkale Kentinin 1980 Dönemi Sonrası

1980 dönemi askeri darbesi ile kente fiziksek olarak değişiklikler meydana gelmiştir. Eski otogar alanı ve eski belediye binası, eski adliye binası, kordon boyu bulunan tesisler, tiyatro salonu, askeri binalar ve eğitim gibi kamu binaları bu dönemde kurulmuştur (Uyanık, 2003). Aynı şekilde ilk imar planı ile inşa edilen ve sonra değiştirilen otogar ve çevresi kent merkezi dışına taşınmıştır (Şekil 8).

Şekil 8. Çanakkale Otogar eski ve yeni hali

Eski belediye binası yerini ise inşaat hala devam etmekte olan Yeşil Yerel Yönetim ve Kültür Merkez Binası ve açık yeşil alanları almıştır (Şekil 9).

1984 yılında yapılan İmar Yasası değişikliğiyle, Kentin tarihi dokusu, yeni yapılanmalarla tahrip olmuştur. Hızla devam eden kentteki yapılaşma 1999 Marmara Depreminden etkilenmiş ancak bu süreç çok fazla uzun sürmemiştir. Kentin merkezi tarihi dokusu itibariyle sit alanı ilan edilmiş ve koruma amaçlı çalışmalar yapılmaya başlanmıştır (Uyanık, 2003).

Şekil 9. Çanakkale Eski Belediye Binası eski ve yeni hali

Çanakkale kentinin hem açık yeşil alanı hem de büyük bir kamusal mekanı olan Terzioğlu Yerleşkesi 2000 yılında açılmıştır (Şekil 10). Kent merkezinde bulunan stadyum, o dönemde açık spor sahası olarak kullanılmıştır. İmar planıyla bu saha korunarak etrafı düzenlenmiştir (Sağlık, 2014).

Şekil 10. Çanakkale Terzioğlu Yerleşkesi Yeni Hali

Günümüze gelindiğinde savaş, savunma, ticaret, göç, imar ve yapılaşma gibi etmenlerle Çanakkale kent merkezi birçok değişikliğe uğramıştır. Yaşanan bu değişiklikler ve farklı etnik gruplar ile toplumda yaşayan bireylerin döneme ait kültürel değişimleri kent gelişimini de etkilemiştir. 2019 yılı itibarıyla Çanakkale kent merkezinde bulunan açık yeşil alanların büyük bir oranını Eski ve Yeni Kordon, Halkbahçesi, Çimenlik Kalesi, Özgürlük Parkı, Anadolu Hamidiye Tabyası, Sarıçay ve çevresi, Terzioğlu Yerleşkesi oluşturmaktadır.

SONUÇ

Sanayi devrimi ile hızla gelişim gösteren kentleşme süreci beraberinde kent sınırlarının genişlemesine, nüfus artışına da neden olmuştur. Tarihi, arkeolojik, sosyal, kültürel, ekonomik, teknolojik gibi nedenlerle kurulan ve gelişim gösteren kentler içerisinde yaşayan toplumdaki bireylerin etkileşimleri ile de değişiklik gösterirler.

Araştırma alanı olarak önemli stratejik ve jeopolitik bir konuma sahip olan ve sosyo-kültürel ve mekânsal değişiklik gösteren Çanakkale kent merkezi seçilmiştir. Savaş, savunma, garnizon kenti olarak kurulan Çanakkale kentinin kuruluşundan itibaren değişimleri değerlendirmek için 1462-2019 yılları arasındaki yapılan çalışmalardan yararlanılmıştır.

Açık yeşil alanları oluşturan park ve rekreasyon alanları, çocuk oyun alanları, spor alanları, kıyı düzenlemeleri, mezarlık ve şehitlikler, refüj ve kavşaklar, meydanlar gibi kentsel dış mekan kullanımları zaman içerisinde ihtiyaca bağlı olarak oluşturulmuş ve yine etkileşime bağlı olarak değişiklik göstermiştir.

Çanakkale kenti uluslararası birçok savaşa ev sahipliği yapması, Çanakkale Savaşları ile destan yazması, doğal ve kültürel zenginlikleri ve coğrafi konumu itibarı ile yerli ve yabancı birçok ziyaretçiyi karşılamaktadır. Hem kentlinin hem de ziyaretçilere açık olan kentsel dış mekan kullanımlarını oluşturan açık yeşil alanlar önemli değişiklikler geçirmiştir.

REFERANSLAR

Bookchin M., 1999. Kentsiz kentleşme : yurttaşlığın yükselişi ve çöküşü. Çev., Burak Özyalçın. Sümer Yayıncılık, İstanbul.

Demir Ö. G., (2008), Kentsel Dış Mekan Kullanımlarının Değişim ve Dönüşüm Bağlamında İncelenmesi: Eskişehir Kent Merkezi. Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye.

Kartal K., 1982. Kentleşme Sürecinde Toplumsal Değişme Odağı Olarak Ankara. Kentsel Bütünleşme içinde, Yay. Haz. Ender Türköz, Türkiye Gelişme Araştırmaları Vakfı Yayını, Yayın No:4, Ankara.

Keleş R., 1980. Kent Bilim Terimleri Sözlüğü. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Koç T., 2006. Çanakkale'nin Kentsel Gelişimi (1462-2006) ile Fiziki Coğrafya İlişkisi. Çanakkale Kent Konseyi.

Lynch K., 2010. Kent İmgesi. Çev., İrem Başaran. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

Mumford L., 1938. The Culture of The Cities, A Harvest Book. Harcourt Brace Jovanovich, Publishers, London.

Sağlık A., 2014. Çanakkale Kenti Rekreatyon Potansiyelinin Kentlerin Yaşanabilirliği Açısından Değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye.

Trancik R., 1986. Finding Lost Space: Theories of urban design. Van Nostrand Reinhold, New York.

Türkoğlu D. H., 2008. İstanbul'da Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi. İstanbul Teknik Üniversitesi Dergisi, 7 (2), ss 103-113, İstanbul.

Uyanık F., 2003. Çanakkale Kentsel Gelişiminin Tarihsel Sürecinin İrdelenmesi ve Öneri Planlama Çalışması. Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Şehir Planlama Projesi VI Dersi Çalışmaları, 124s., İzmir.

EDİRNE
5-7 NİSAN 2019

KENTSEL DONATI ELEMANLARININ ERGONOMİK AÇIDAN İNCELENMESİ**ÇANAKKALE ESKİ KORDON ÖRNEĞİ****Arş. Gör. Mehmet İlkan Bayrak**

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. Alper Sağlık

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Arş. Gör. Merve Temiz

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Öğr. Gör. Elif Sağlık

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Prof. Dr. Abdullah Kelkit

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

ÖZET

Kentsel dış mekanlar insanların serbest bir şekilde kullanabildiği, birbirleriyle buluşabildikleri kamuya ait mekanlardır. Bu mekanlarda insanların kullanımına olanak sağlayan bazı kentsel donatı elemanları sunulmuştur. Bu kentsel donatı elemanları kentlere kimlik kazandırmakta önemli rol oynamaktadır. Kentsel donatı elemanları sosyal, kültürel, ekonomik özelliklerinin yanı sıra ölçek, renk, form, malzeme gibi fiziksel etmenler dikkate alınarak, insanların gereksinimlerine cevap verecek şekilde tasarlanmalıdır. Kentsel donatı elemanları bulundukları mekanın konumuna, büyüklüğüne uyumlu olmalı ve bulunduğu çevrenin karakterini yansıtmalıdır. Kentsel donatı elemanları aynı zamanda insanlara rahatlık sağlamaları açısından da ele alınmalıdır. Bu noktada tasarım için en büyük etmenlerden birisi olan ergonomi devreye girmektedir. Ergonomik tasarımda gerek kentsel donatı elemanları gerek diğer donatılar tasarlanırken dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan birisi kullanıcıların antropometrik boyutlarıdır. Kullanıcıların antropometrik ölçüleri dikkate alınmadan tasarlanan bütün donatılar yararlı ve işlevsel olmaktan uzaklaşır. Bir nevi donatı elemanlarının kalıbı antropometrik ölçülerdir. Çalışma alanının sınırlılıklarını; yaklaşık 5000

yıldır yerleşim yeri olma özelliğini koruyan Çanakkale kent merkezindeki ‘kordon boyu’, halk arasında bilinen adıyla ‘eski kordon’ alanında yer alan kentsel donatı elemanları oluşturmaktadır. Bu çalışma ile Çanakkale kent merkezinde bulunan kordon boyundaki kentsel donatı elemanlarının ergonomik ve antropometrik olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın yöntemini, çalışma alanıyla ilgili literatür taraması ile birlikte yerinde yapılan ölçüm ve gözlemler oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Çanakkale ili kent dokusu ile donatı elemanlarının malzeme, doku, renk uyumu ve ergonomik açıdan uygunluğu değerlendirilmiştir. Bu çalışma sonucunda alanda kentsel donatı elemanlarını; donatıların fiziksel ve ergonomik açısından standartları, fonksiyonel ve estetik özellikleri, özgün olup olmaması, bakımının kolay olması, dayanıklı olması gibi etmenler açısından inceleyip, elde edilen verilere göre çözüm önerileri getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Donatı Elemanı, Ergonomi, Antropometri, Çanakkale

GİRİŞ

Kahraman (1998)’a göre kent, mekânsal ve zamansal olarak devamlılığı olan ve içerisinde yaşayan bireylerin yığılması sonucuyla oluşan bir mekandır. Kent; farklı kültürlerin ve kalabalık toplumların o alana yerleştikleri mekan türüdür. Başka bir tanımla kent, içerisinde yaşayan toplumların sürekli bir değişime uğradığı ve barınma, dinlenme eğlenme gibi ihtiyaçlarını karşıladığı, nüfus olarak yoğunluk gösteren yerleşim alanlarıdır. (Keleş, 1998).

Bu ifadelerin yanı sıra kentler pek çok farklı şekilde de nitelendirilmiştir. Örneğin, nüfus ölçülerine göre, nüfusu yirmi bini geçen yerleşim alanları kent olarak adlandırılır (Keleş, 1990). Fiziki ölçülerine göre ise; mekanda yerleşme nüfus yoğunluklarının ve bina yüksekliklerinin arttığı sokak ve caddelerin genişlediği, belediye hizmetlerinin bulunduğu, genellikle iş ve iskan alanlarının yer aldığı kentsel alanlardır (Çetiner, 1972).

Çubuk (1989)’a göre: Kent mobilyası kentsel ve peyzaj alanlarında kullanıcıların farklı ihtiyaçlarına ve işlevlerine hizmet eden donatı elemanlarıdır. Kentte yaşayan insanlara hizmeti amaçlayan, insanların kent içinde yaşamlarını kolaylaştıracak ve standartlara uygun şekilde tasarlanacak olan kent mobilyalarıdır. Genel olarak kentsel donatı elemanlarında bulunması gereken özellikler şu şekilde sıralanabilir;

- Fonksiyonel ve estetik özellikler göz önüne alınmalı
- Özgün olmalı
- Bakımı kolay olmalı
- Ergonomik ve fiziksel açıdan standartlara uygun olmalı

- Kolay bulunabilir ve sağlam olmalı

Bu özellikleri içermesi gereken donatı elemanları kentsel fonksiyonlarına göre aşağıda verildiği gibi sınıflandırılır:

- Zemin kaplamaları (beton, taş, ahşap, asfalt, tuğla vb)
- Oturma birimleri (banklar, sandalyeler, grup oturma elemanları)
- Aydınlatma elemanları (yol aydınlatıcıları, alan aydınlatıcıları)
- İşaret ve bilgi levhaları (yönlendiriciler, yer belirleyiciler, bilgi iletişim panoları)
- Sınırlandırıcılar (caydırıcılar, sınırlayıcılar, yaya bariyerleri, trafik bariyerleri vb)
- Su ögesi (süs havuzları, çeşmeler, tulumbalar, kanallar, yangın musluğu vb)
- Üst örtü öğeleri (duraklar, gölgelikler, pergolalar)
- Satış birimleri (kiosklar, sergi panoları, büfeler vb)
- Sanatsal objeler (heykeller)
- Diğer öğeler (bayrak direkleri, çöp kutuları, posta kutuları, umumi tuvaletler, çiçeklikler, bilet otomatları, bisiklet park yerleri, parkmetreler, bitkisel öğeler) (Yıldızcı, 2001).

Bu çalışma Çanakkale ili eski kordon boyundaki donatı elemanlarının ergonomik açıdan uygunluğu değerlendirilmiştir. Kullanıma uygun olmayan donatıların belirlenmesi, standartlara uymayan donatıların iyileştirilmesi veya değiştirilmesi, bakımlarının yapılması amacı ile donatılar irdelenmiştir ve araştırmada donatı elemanlarının ergonomik açıdan önemi vurgulanarak standartlara uygun hale kavuşmasına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

MATERYAL VE YÖNTEM

Çanakkale ili eski kordon boyunda yer alan kentsel donatı elemanları bu araştırmanın materyalini oluşturmaktadır. Çanakkale kent merkezinde yer alan eski kordon çalışma alanını oluşturmaktadır (Şekil 1).

Şekil 1. Eski Kordon (Google Eearth'den Değiştirilerek)

Alanda yapılan gözlemler, fotoğraflar, deneyimlemeler ve konuyla ilgili literatürler yardımcı materyal olarak kullanılmıştır. İlk aşamada değerlendirmeye alınacak olan donatılar belirlenerek fotoğrafları çekilmiştir. İkinci aşamada kentsel donatıların sınıflandırılmasından yararlanarak, eski kordonda bulunan donatılar sınıflandırılmış, yerinde yapılan analizler ve gözlemler sonucunda donatılar ergonomik açıdan irdelenmiştir. Donatıların mevcut durumları hakkında bilgi verilmiş ve iyileştirmeye yönelik öneriler sunulmuştur.

BULGULAR

Zemin Kaplamaları

Ulaşımın en önemli elemanı olarak zemin kaplamaları gösterilebilir. Kullanıldığı amaca göre doku, renk, çizgi ve form bakımından farklı şekilde kullanılabilirler. Farklı dokularda zemin kaplamaları kullanılarak engelliler için yönlendirme, farklı renklerde kaplamalar kullanılarak yaya ve bisiklet trafiği ayırma gibi işlevsel özellikler yüklenebilir.

Eski kordonda zemin kaplama olarak doğal taş malzeme kullanılmaktadır (Şekil 2). Bu bölgenin yoğun yaya kullanımı, doğal taş kullanımını mecbur kılmaktadır. Alanda farklı renkli taşlar kullanılarak çeşitli alternatifler ve motifler oluşturulmuştur. Yapılan bu motifler, zeminde kot farklılığı oluşturmadığından yayaların yürüme esnasındaki konforuna olumsuz bir etki teşkil etmemektedir. Bisiklet yolları mavi boyalı çizgi ile yaya yürüyüş yollarından ayrılmıştır. Bu sayede kot farkı oluşmadığından yayaların ve engellilerin ulaşımında herhangi bir olumsuzluk oluşturmamaktadır.

Şekil 2. Zemin kaplamaları (Orijinal)

Oturma Birimleri

Kent donatıları arasında önemli bir yere sahiptirler. İnsanların dinlenme, seyir ve gözlem amacıyla kullanabildikleri donatılardır. Dayanıklı, estetik, uzun ömürlü ve ergonomik olmaları gerekmektedir. Malzeme seçimi, bulunduğu yerin iklim özellikleri dikkate alınarak belirlenmesi gerekir.

2012 yılında yenilenen eski kordon boyunda; ağaç altı oturma birimleri ve çeşitli banklar kullanıldığı görülmektedir (Şekil 3). Ağaç altı oturma birimlerinde sıkça rastlanan sorunlardan biri, yerden yüksekliklerinin fazla olması ve insanlara rahat bir oturma pozisyonu sağlayamamaktadır. Bankların büyük bir çoğunluğu ergonomik standartlara uysa da bazı banklarda bu standart gözlenememiştir. Standartların altında olan yükseklik mesafesi insanların banklara rahat bir şekilde oturup kalkmalarını engellemektedir.

Şekil 3. Oturma birimleri (Orijinal)

Aydınlatma Elemanları

Alanların gece kullanımına yönelik, bir ögeyi vurgulama veya başka fonksiyon amaçlı kullanılan donatılardır. Aydınlatma eksikliği, insanlarda güvensizlik kaygısı neden olabileceği için çok iyi kurgulanması gerekir.

Eski kordon boyundaki aydınlatma elemanları incelendiğinde (Şekil 4), donatıların kondisyonun iyi ve yeterli sayıda kullanıldığı görülmektedir. Aydınlatma elemanlarının döşemelerden farklı renkte olması algılanabilirliğini arttırmıştır. Donatıların yaya trafiğinden uzak olan kenar kısımlara konulması sirkülasyonu engellememektedir. Eski kordon boyunu aydınlatan donatıların yükseklikleri ideal olduğundan dolayı aydınlatmanın yeterli olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 4. Aydınlatma elemanları (Orijinal)

İşaret ve Bilgi Levhaları

İnsanların alışkanlıklarına yön verebilen reklamların yayınlanabildiği, insanlara bilgi verebilen veya belirli bir yere yönlendirebilen donatılardır. Algılanabilir ve anlaşılabilir olmalıdır.

Kent halkının ve ziyaretçilerin yoğun bir şekilde ziyaret ettiği eski kordonda reklam panolarının ve bilgi levhalarının yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Donatılar ölçü olarak standartlara uygun olsada konum olarak yerleri uygun görülmemiştir (Şekil 5). Yaya trafiğini sekteye uğratabilecek şekilde konumlandırıldıkları gözlemlenmiştir. Bakımsız ve hasar görmüş donatılar standartların dışına çıktığı gözlemlenmiştir.

Şekil 5. Reklam ve bilgi panoları (Orijinal)

Sınırlandırıcılar

Alanda sınır tespiti, belli bir alanın korunması gibi ve giriş çıkışların kontrol edilmesi gibi işlevleri olan donatılardır. Araçların, yaya trafiği olan alanlara girişini engellemek için sık bir şekilde kullanılır.

Eski kordon boyunda kullanım yerine göre doğal taş, metal ve plastik sınırlandırıcılar kullanılmıştır (Şekil 6). Sınırlandırıcıların uygun aralıklarla kullanıldığı gözlenmiştir. Boyutları ve algılanabilirliği standartlara uygun olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 6. Sınırlandırıcılar (Orijinal)

Su Öğeleri

Açık alanlarda gerek fonksiyonel gerekse estetik olarak kullanılan su öğelerinin yaz aylarında kullanımı önem kazanmaktadır. Su öğeleri yaz aylarında insanlara hem görsel açıdan ferahlık sunarken ortam ısınısını düşürerek serinlik hissi vermektedirler. Su öğelerinin hijyen açısından sürekli bakımları ve temizlikleri yapılmalıdır.

Eski kordonda kullanılan kuru havuzun (Şekil 7) tabanında kullanılan döşemelerde yer yer bozulmalar tespit edilmiştir. Bu sorun donatıyı yoğun bir şekilde kullanan çocuklar için tehlike arz etmektedir. Donatının dış kısmındaki sınırlandırmalar standartlara uygun bir şekilde konumlandırıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 7. Kuru havuz (Orijinal)

Üst Örtü Öğeleri

Bu öğeler insanların açık havada maruz kalacakları iklimsel dış etkilere korumak veya insanların başka bir yere ulaşım sağlarken bekleyecekleri yeri korunaklı hale getirmeyi amaçlar. Bu öğeler tasarlanırken bulundukları yerin iklimsel özellikleri, ne kadar süre ile bu donatıyı kullanacakları, kullanım yoğunluğu dikkate alınmalıdır.

Bu alanda kullanılan üç adet otobüs durağından iki tanesi nispeten modern bir görünümde olduğu gözlemlenmiştir. Bir otobüs durağının algılanabilirlikten uzak, bakımsız ve hasarlı olduğu tespit edilmiştir (Şekil 8). Diğer otobüs duraklarında rastlanılan problem ise oturma alanlarının yüksekliğinin standartlardan fazla olduğu ve kullanıcıların otururken problem yaşadığı gözlemlenmiştir. Yoğun bir şekilde kullanılan bu oturma alanlarının yeterli uzunlukta olmayışı da gözlemlenen ayrı bir problemdir (Şekil 9).

Şekil 8. Otobüs durakları (Orijinal)

Şekil 9. Otobüs durakları (Orijinal)

Sanatsal Objeler

Peyzaj tasarımında önemli bir yere sahip olan bu donatılar form, renk, biçim özellikleri ile görsel kaliteyi arttırmaktadır. Kentlere kimlik kazandırmada bu donatılar işlevi çok büyüktür. Bu öğelerin kullanımında yer, malzeme ve dayanıklılık gibi özelliklerin göz önünde bulundurulması gerekir.

Eski kordonda Çanakkale'nin antik tarihini ve kültürünü yansıtan öğelere yer verilmiştir. Bu donatılarda kullanılan malzemeler temsil ettikleri öğeleri göre uygun olarak yapılmış ve kondisyonlarının iyi oldukları gözlemlenmiştir (Şekil 10).

Şekil 10. Sanatsal objeler (Orijinal)

Diğer Öğeler

Çöp Kutuları

Farklı şekil ve büyüklükte tasarlanıp alanın kullanım yoğunluğuna göre uygun bir şekilde yerleştirilmiş, çöplerin bir yerde toplanıp daha sonra bu alandan uzaklaştırılan kadar bekletildikleri donatı elemanlarıdır. İnsanların yoğun olduğu, bekledikleri, dinledikleri ve yeme içme etkinliği yaptıkları yerde yoğun bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Tek başlarına kullanılabildikleri gibi aydınlatma veya oturma birimlerine entegre bir şekilde de kullanılabilirler.

Eski kordon boyundaki çöp kutuları sayı olarak yetersiz kaldığı gözlemlenmiştir. Birden fazla tasarım olduğundan görsel estetiği olumsuz etkilemektedir. Üstü kapalı bir tasarım kullanıldığından sokak hayvanlarının çöp kutularını karıştırması engellenerek hijyen sağlanmaktadır. Sirkülasyonu engellemeyecek şekilde alanın kenarlarına ve oturma birimlerinin yanlarına konumlandırılmışlardır. İnsanların rahat bir şekilde kullanabildikleri ve standartlara uygun oldukları tespit edilmiştir (Şekil 11).

Şekil 11. Çöp Kutuları (Orijinal)

Bitki Kasaları

Yoğun kent yapılaşması olan alanlarda estetik ve işlevsel amaçlı, yerleri değiştirilebilen, bakım ve temizliği kolay olan, fiziksel etkilerden korunabilen donatı elemanlarıdır. Bitkilerin fizyolojik isteklerine cevap verebilecek özellikte olmalıdır. Bu donatılar estetik özelliklerinin yanı sıra sınırlayıcı eleman olarak da kullanılabilir.

Eski kordonda kullanılan bitki kasaları metal, taş ve ahşap malzemeden seçilerek alandaki bütünlüğü korumuş ve estetik bir görüntü oluşturdıkları tespit edilmiştir. Sirkülasyonu engellemeyecek şekilde konumlandırıldıkları görülmektedir. Kullanım yoğunluğunun fazla olduğu yerlerde oturma birimleri ile birlikte kullanıldıkları gözlenmektedir. Bazı yerlerde sınırlandırma elemanı olarak kullanıldıkları tespit edilmiştir ve standartlara uygun oldukları gözlemlenmiştir (Şekil 12).

Şekil 12. Bitki Kasaları (Orijinal)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yanlış malzeme ve yanlış yer seçimi, estetik olmaktan uzak ve tasarımdan kaynaklanan kullanım zorluğu gibi unsurlar donatı elemanlarının kullanımında en büyük sorunların başında gelmektedir. Gerekli analizler ve gözlemler yapılmadan eski kordonda kullanılan bazı donatı elemanları insanlar için sorun teşkil etmektedir.

Mevcut bazı oturma birimlerinin bazılarının yere çok yakın bazılarının yerden çok yüksek olması birtakım problemler teşkil etmektedir. Kullanılan sert malzemeler uzun kullanımlarda rahatsızlık vermektedir. Otobüs duraklarındaki oturma birimlerinin fazla yüksek ve yetersiz olması kullanıcılar için önemli bir problem teşkil etmektedir. Bu problemler gözden geçirilerek donatılar standart ölçülere çekilmeli eğer çekilemiyorsa yenileriyle değiştirilmelidir.

REFERANSLAR

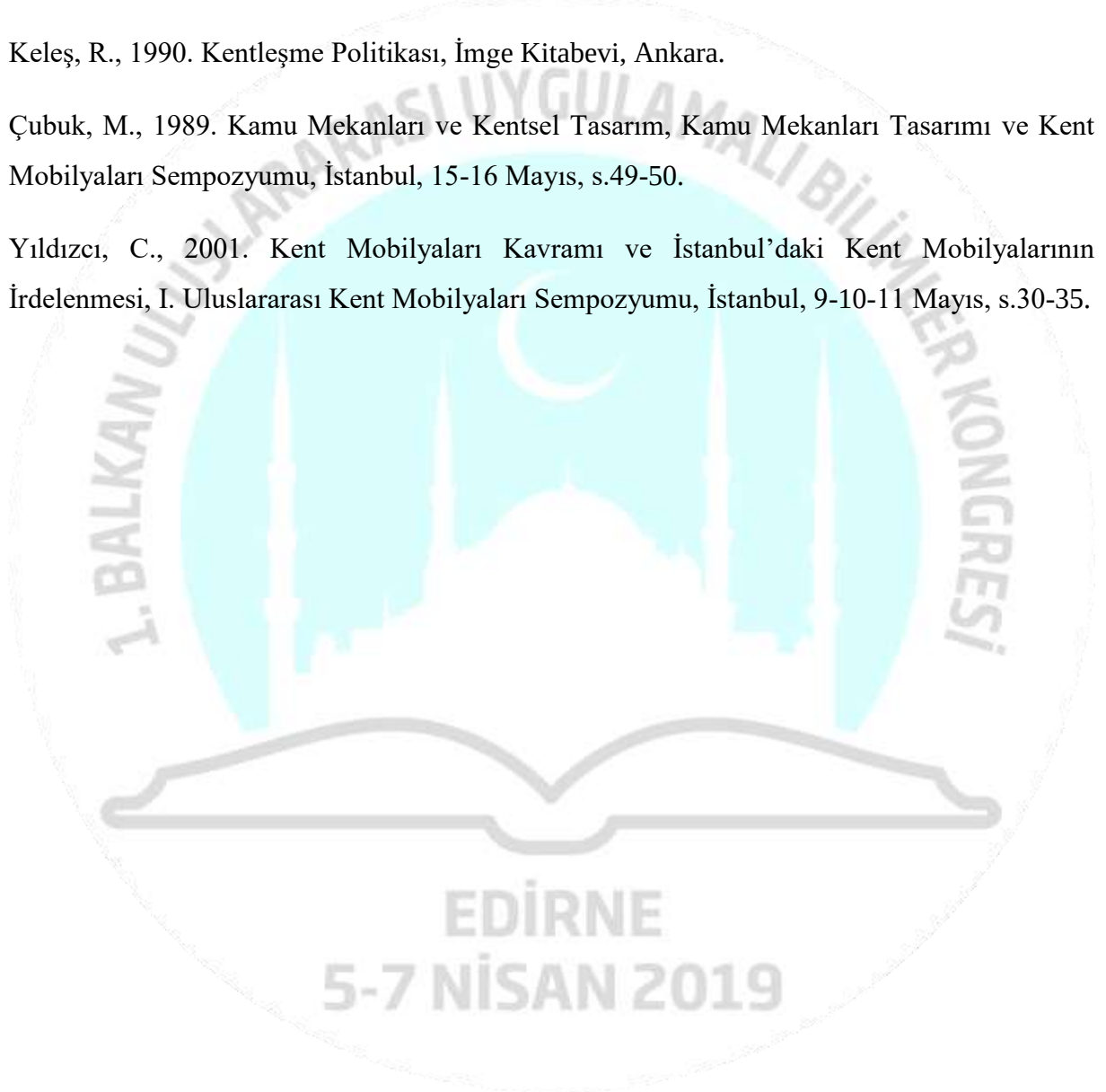
Kahraman, C., 1998. Kentsel Mekanların Sürekliliği/Süreksizliği ve Güvenlik İhtiyacı. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü. İstanbul.

Keleş, R., 1998. Kentbilim Terimleri Sözlüğü, İmge Yayınları, Ankara.

Keleş, R., 1990. Kentleşme Politikası, İmge Kitabevi, Ankara.

Çubuk, M., 1989. Kamu Mekanları ve Kentsel Tasarım, Kamu Mekanları Tasarımı ve Kent Mobilyaları Sempozyumu, İstanbul, 15-16 Mayıs, s.49-50.

Yıldızcı, C., 2001. Kent Mobilyaları Kavramı ve İstanbul'daki Kent Mobilyalarının İrdelenmesi, I. Uluslararası Kent Mobilyaları Sempozyumu, İstanbul, 9-10-11 Mayıs, s.30-35.

THE DEVICE DESIGN FOR THIN-FILM COATING THAT COMBINES DIFFERENT TECHNIQUES FOR HIGH EFFICIENCY

Melis Özşahin

Yıldız Teknik Üniversitesi

Arş. Gör. Ozan Toker

Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Mehmet Kılıç

Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Sezgin Bakırdere

Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Orhan İçelli

Yıldız Teknik Üniversitesi

ABSTRACT

Thin film coating is a really important subject that is needed for many different sectors, research and development studies for different coating techniques are of great importance. There are many coating methods in the literature. In this study, it is aimed to design a device that combines high efficiency techniques in different methods.

First of all, it is known that the different optimum temperature values are needed for different coating materials. Because of that, the adjustable temperature feature is added to the design in order to achieve efficient results with different materials. It is also known that the rotation of the surfaces to be coated at high revolutions is a important factor that increases the homogeneity of the coating. The adjustable rotational speed feature is added to the design, allowing to work on different materials. Finally, a nebulizer is added to the design with adjustable flow rate. The coating material can be nebulized into small particles for the high homogeneity.

Briefly, the device provides a high-efficiency thin-film coating with combining the different techniques. The coating material in the form of nebulized particles can be send to the

surface at the optimized flow rate, temperature and rotational speed. Semiconductor materials, armor materials, glassy structures and various polymers can be coated using the device. For the different areas of application, the device can be developed with modifications to increase the coating efficiency of the device.

Keywords: Thin-Film; Nebulizer; Spin Coating

STUDIO ORTAMINDA Cr_2O_3 , CuO ve Fe_2O_3 METAL OKSİTLER KULLANARAK RENKİ CAM ÜRETİMİ

Khorram Manafidizaji

Tebriz İslami Sanatları Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmada, fırında, seramik potalar kullanarak farklı kompozisyonlarda cam üretilmiştir. Atölye ortamında homojen, transparan, renkli cam üretmek için uygun süreçler geliştirmek amacıyla çeşitli denemeler yapılmıştır. Hammadde olarak, atık soda-kireç-silika camı ve renklendirici olarak, metal oksitler kullanılmıştır. Krom(III) oksit (Cr_2O_3), Bakır(II) oksit (CuO) ve Demir(III) oksit (Fe_2O_3) içerikli kompozisyonlar ile renk denemeleri yaparak farklı tonlarda çeşitli yeşil camlar üretilmiştir. Oksitler %0,1 - %5 arasında değişik miktarlarda kullanılmıştır. Metal oksit miktarının artırılması ile renk değişimi ve koyulaşması incelenmiştir. Ayrıca farklı sıcaklıklarda camların termal özellikleri gözlenmiş ve üretilen renkli camların ısı genleşme katsayısı belirlenerek herhangi bir ilave eklenmemiş saydam cam ile uyumlu olup olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cam, Metal Oksit, Studio, Renk

EDİRNE
5-7 NİSAN 2019